

REDACTIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
retrimit.
Inserate
se primesc la Administrația
în Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Max. Angenfeld & Emerik Lesner,
Heinrich Schalek, A. Orpelik
Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gölber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsebet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și învo-
ială. — RECLAME pe pagina
9-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrația, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 91.

Brașov, Duminică 22 Aprilie (5 Maiu).

1907.

Din cauza stintelor sărbătorii ale Paștilor,
ziarul nu va apărea până Miercuri sara.

Tactica deputaților sași.

Am înregistrat la timpul său că
în sinul poporului săsesc din Ardeal
s'a manifestat un grad oarecare de
nemulțămire, un fel de iritațiune ner-
voasă din cauza atitudinii deputaților
sași în decursul dezbaterii asupra
proiectului de lege școlar.

Cam tot așa s'a întâmplat și la
alte ocazii, când poporul săsesc, cu
toată natura lui blăjină și flegmatică,
a trebuit să devină impacient și neli-
niștit, părăndu-i-se că deputații săi
merg prea departe cu oportunismul.
Firește că indispoziția, de care vorbim,
a căutat a se da pe față și așa tac-
tica deputaților sași a fost aspru
criticată în foile săsești. Li-s'a făcut
mai cu samă imputarea, că nici n'au
încercat a se pune în înțelegere cu
poporul, ținând adunări înainte de
dezbaterile proiectului de lege școlar;
n'au căutat să aștepte păreri ale gâ-
torilor lor intrând în nemijlocită atin-
gere cu ei.

La aceste critice a răspuns unul
din deputații actuali săsești Dr. Gustav
Gratz, care știm că este și correspon-
dentul ziarului „Neue Fr. Presse“ din
Budapesta. Acesta a scris doi articoli
în „Tageblatt“ din Sibiu, în cari ia
în apărare tactica deputaților sași
față cu invinuirile ce se îndreaptă
contra lor din mijlocul alegătorilor. Tre-
buie că a fost în adevăr mare indispo-
ziția celor de-acasă, căci de-odată în
decursul discuțiunii pe paragrafi a
proiectului de lege școlar au început
să participe în mod viu deputații sași
la dezbateri. „C'un sentiment bine-
făcător de ușurare s'a luat la cuno-
ștință“, scria foaia sibiană, „știrile, că
deputații noștri totuși participă la de-
zbaterile speciale.“

Deputatul Gratz n'a avut dar o
problemă ușoară când s'a hotărât a

lua în apărare tactica soților săi din
dietă. Și a apărât-o în mod foarte
categoric zicând că o tactică mai bună
ca cea observată de deputații sași
n'a fost cu puțință.

Partea întâi a espunerilor depu-
tatului Gratz o redăm într'un resumat
ce-l publicăm mai jos.

El vorbește aici de direcțiunea
generală politică a deputaților sași,
care tinde a asigura interesele popo-
rului săsesc în înțelegere cu guvernul
și vrea să dovedească că Sașii nu
pot să fie nici neutrali, nici nu se
pot alătura la politica celorlalte na-
ționalități. Dacă ar da mâna cu na-
ționalitățile Sașii ar avea aliați de a
cărora învingere ar trebui să se tea-
mă ei înșiși, fiindcă în lupta ce se
va purta cu detentorii puterii de
stat, naționalitățile pot numai câștiga
dar n'au să piardă nimic, pe când
Sașii pot numai pierde dar n'ar avea
ce câștiga. Puterea Românilor, zice,
consistă în numărul lor, pe când pu-
terea Sașilor stă în cultura lor, a
căreia arteră de viață statul o poate
țâia în fiecare moment. Desvoaltă în
fine părerea cunoscută, că Sașii stând
în partidul guvernului și ocolind ori-ce
concluzare cu celelalte naționalități,
cei dela putere vor avea oare care
considerațiune față cu interesele spe-
ciale săsești.

Acestea le-am auzit de atâtea ori
în toate variațiunile. Pe noi ne inte-
resează mai mult partea din urmă a
espunerii lui Gratz despre rezultatele
tacticii Sașilor în dietă. Atitudinea
pasivă a deputaților sași în decursul
dezbaterii generale, precum și la in-
ceputul dezbaterii speciale, o moti-
vează zicând, că cel puțin nu li se
poate imputa acestor deputați că prin
procederea lor ar fi provocat înăspri-
rea proiectului de lege. Critică poli-
tica Românilor cari ar fi anunțat o
mare acțiune contra proiectului, ce a
jădărit toate celelalte partide, deși în

cele din urmă s'a dovedit că n'au fost
în stare să execute ce și-au propus.
Apoi se scuză mai departe zicând, că
propunerea ca pe școlile confesio-
nale inscripția să fie și în limba ma-
ghiară, nu ar fi fost acceptată niciodată,
dacă nu s'ar fi grăbit un vorbitor ro-
mân s'o primească, deși ministrul de
culte a vrut să se pronunțe în con-
tra ei. Mai departe zice, că și amen-
damentul deputatului Fr. Nagy ar
fi fost provocat formal numai prin
espunerile unui deputat român.

„Astfel de greșeli, zice, noi n'am
făcut. Ba putem afirma chiar că am
făcut să se introducă oare-cari ușu-
rări în proiect, deși ne-am impus ab-
negarea de a nu le propune noi in-
șine, parte fiindcă prin prezentarea
unor astfel de amendamente n'am
vrut să facem să apară, că ne-am fi
impăcat cu principiul proiectului, parte
fiindcă n'am vrut să periclităm pri-
mirea unor astfel de amendamente,
prin aceea că veniau din partea no-
astră“. Pretinde apoi că, dacă partidul
naționalist ar fi observat altă proce-
dere, ar fi succes poate de-a împe-
deca mai multe înăspriiri, cari s'au
introdus în proiectul de lege. În fine
ajunge la concluziunea, că pozițiunea
politică și parlamentară a Sașilor este
azi mai tare decât a fost înainte de
dezbateri și adaugă: „Nu știu dacă
partidul naționalist poate zice aceea
și despre sine“.

Nu vom intra în discuțiune cu
deputatul sas despre cele ce le afir-
mă mai sus, fiindcă se ating lucruri
la cari ar trebui să răspundă mai
întâi deputații români referindu-se la
ei cuvintele de mai sus. Dar nu pu-
tem să nu observăm că din partea
celor din urmă nu s'a dat până acum
o lămurire asupra atitudinii lor în
decursul dezbaterilor proiectului de
lege școlar cum a dat-o deputatul sas
din chestiune, ceea-ce o pteau ușor
face cel puțin în forma, în care a
făcut-o deputatul Gratz, declarând că

desfășură numai păreri sale per-
sonale.

Va veni și momentul când se
va putea discuta și la noi în liniște
despre toate ce se referă la tactica
deputaților naționaliști. Pentru acum
e de ajuns a ști cum și-au înțeles și
și înțeleg deputații sași chemarea
lor în dietă și cum își explică ei tac-
tica ce-au observat-o în decursul des-
baterii proiectului de lege școlar.

Dieta ungară va ținea Marti, 7 Maiu
a. c. o ședință formală, în care comisiu-
nile dietale vor prezenta rapoartele lor.

Călătoria Maj. Sale Monarchului la
Budapesta. După cum anunță ziarul „Zeit-
ung“ toți diplomații din Viena au fost încuno-
ștințați că Maj. Sa a renunțat la călătoria
sa la Budapesta în luna Maiu. Maj. Sa va
pleca la Budapesta abia după reîntoarce-
rea sa din Ischl.

După cum se aude Maj. Sa va sosi
în Budapesta la 2 Septembrie și în acea
lună vor avea loc serbările plănuite pen-
tru lunie cu prilejul jubileului de 40 de
ani dela încoronarea sa ca rege al Ungar-
riei. La serbări vor fi invitați și diplomații
străini din Viena. E posibil însă ca înai-
tea călătoriei sale la Ischl Maj. Sa să plece
pentru câteva zile la Budapesta.

Urcarea contingentului de recruți. Din
Viena se anunță, că acolo se vor ținea în
curând consilii militare importante, cari
se vor ocupa cu chestiunea urcării con-
tingentului de recruți.

Sașii, guvernul și naționalitățile.

Întâ în resumat espunerile din partea primă
a articolilor deputatului sas Dr. Gustav Gratz
intitulați „Dispozițiile poporului și tactica de
partid“ și publicați în „S. D. Tageblatt“ relativ
la atitudinea deputaților sași în dietă, despre
care vorbim în fruntea foaiei:

„Viața internă parlamentară a Ungariei
de pe acum încă e stăpănită, în măsură tot
mai mare, de contrastul dintre puterea de
stat, sau mai bine zis elementul maghiar
dominant de-o parte și naționalitățile de

ea fu mai sprintenă. Încă până n'o atinse
cu mâna sbură lăntulețul cu cruciulița
departe și căzu în valurile albastre. Cum
observă el asta, se uită un timp la ea mut
și scrutător, nu zise însă nimic. Concetta
avă impresia, că privirea lui fu amenință-
toare și i-se părură că o amenință un pe-
ricol din partea lui. Era însă atât de in-
dignat de purtarea lui și doritoare să-i
arăte disprețul ei, încât dând din umeri
ii întoarse spatele și-și continuă lucrul.

»Bine dar«, urmă el după o lungă
pauză. »Atâta pagubă de-o cruciuliță și
un lanț. Sunt de astea mai multe. Dar să
vorbim despre alt-ceva.«

Ea nu răspunse, și el făcu din nou o
pauză. După aceasta izbucni c'o voce dură
și năcăjită: »Și crezi că nu văd că tot fiul
»Maledettei« îți stă în gând?«

Ea ar fi vrut bucuros să plângă de
mânie și necaz, se stăpâni însă puternic.
»Și dacă ar fi așa, ce te importă?«
zise ea scurt și repede.

»Foarte mult, căci la primăvară vei
fi nevasta mea!«

Ea rise batjocuritor. »Ai beut cam
mult, Francesco. Mai bine sar după lanț
în mare, decât să devii nevasta ta.«

»Așa zici acum, fiindcă te gândești
tot la Giorgio. Dar vom vorbi altfel când
el va ajunge în temniță, și când voiu primi
premiul de două mii șapte sute lire.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Oarba din Amalfi.

Nuvelă de W. Urban.

— Ur mare. —

Dacă ar fi fost după dorința Con-
cettei, sentința asupra lui Giorgio Masuri
ar fi fost iute pronunțată, căci ea era firm
convinsă, că el nu este vinovat de crima
pentru care fu acuzat. Un sentiment intern
și o convingere a ei firmă li spuneau, că
Giorgio nu e capabil să ucidă pe un om
beat, pentru așa însuși avutul lui. Aceasta
s'ar putea aștepta dela un om crud, dela
un flămând iubitor de bani, care ar fi vă-
zut în Englezul beat și bogat o binevenită
pradă, dar nu dela Giorgio Masuri. Ea li
cunoștea prea bine inima lui bună și cu
sentimente gingașe, veselia lui senină. Să
fi fost toate astea o prefăcătorie, sub care
se ascundă o natură crudă și sălbatică?
Ochii lui strălucitori și de-o veselie fără
margini nu se potriveau cu firea ascunsă,
lutunecoasă a unui criminal.

Așadar Concetta nu credea nici-
decum, că Giorgio e vinovat, însă domnilor
dela judecătorie nu le păsa prea mult de
asta, ci merseră încet înainte cu cercetă-
rile lor, fără să se intereseze de inima ră-
nită a sermanei temei, care și-ar fi dorit

de o sută de ori moartea, dacă ar fi putut
printr'asta să scape pe fiul ei. Pentru Donna
Beata aduse această nenorocire și alta încă
după ea, căci dela arestarea lui Giorgio
s'a stins și cuptorul de var, căci n'avea pe
altcineva să-i conducă afacerea, ear fiul ei
putea încă ani de zile să mai fie deținut;
ea era astfel espusă să moară de foame,
dacă nu s'ar hotărî să cerșească dela oa-
meni, ceea-ce era mai amar decât a muri
de foame. »Maledetta« nu putea mult aște-
pta dela milostenia oamenilor din Amalfi.

Trecură deja patru săptămâni de când
Giorgio era închis. Tristă și abătută șede-
a Concetta înaintea casei pe o stâncă căr-
pind la pânze de corabie. Mâna ei cu acul
se odihneau în poală până ce privirea ei
se perdu pe întinsa mare.

Deodată apărură lângă ea Francesco.
Ea nu-l văzuse venind și i-se părură ca eșit
din pământ. Era în haine de sărbătoare,
cu toate că era zi de săptămână. Părea
cam aprins de beutură.

»De unde vii?« întreba ea uitându-se
cu mirare la el. I-se părea așa de straniu
și nu ca altă-dată.

El își netezi brăul lui nou ca și unul
care a mâncat și beut bine. »Din Salerno«,
răspunse el uitându-se la ea cu coada
ochiului.

»Ce ai făcut acolo?«

El se uita la ea poftitor. Pe urmă

dădu din umăr și puse mâna în buzunarul
jeletcei, de unde scoase un obiect înfășurat
în hârtie subțire albă.

»Uite aici Concetto!«

»Ce ai acolo?«

El desfășură hârtia și scoase un lă-
ntor strălucitor, de care atârna o cruci-
uliță fin lucrată și i o aruncă în poală.

»Să nu zici, că nu se gândește nimeni
la tine« strigă el.

»Ce să fac cu ea? De unde o ai?«
întrebă Concetta distrasă și se sculă repede.

El râdea și se uita la ea cu niște
priviri ca și cum ar fi așteptat să-l înțe-
leagă tainic fără a mai fi de lipsă să-i mai
esplice ceva.

»Per bacco« de unde s'o am? Dela
argintar. Am crezut că și pe tine te va
găti tot așa de bine ca și pe ori-ce Saler-
nitană bogată. Vreau să te împodobesci cu
ea. Nu trebuie pentru aia să spui cine ț'a
dat'.

O mânie sălbatică cuprinse deodată
pe tânăra fată. Ea se simțea ofenzată de
intimitatea, cu care-i vorbea Francesco.
Deodată strânse iritată darul acesta în
micul ei pumn și în momentul următor îl
aruncă peste stâncă jos în mare.

»Na-ți darul!« strigă ea mânișoasă.

Cea dintâi a lui mișcare fu s'o îm-
pedice de-a arunca obiectul în mare, însă

altă parte. Acest contrast, pe viitor are să se înăsprească și mai mult, chiar dacă n'am sta în preajma sufragiului universal. Nu trebuie să fi profet pentru a putea ști că această mare luptă istorică, care va mai dura poate zeci de ani, va stăpâni vreme foarte îndelungată toată viața politică internă a Ungariei. Stăm în fața a două tabere dușmane uriașe și ni-se cere acum ca noi, cești 13 deputați sași, să observăm o poziție neutră. Trebuie să ne împăcăm cu gândul că n'avem forța de-a figura în politica Ungariei drept stea fixă. În urma numărului nostru dispărent, suntem condamnați la rolul unei planete și n'avem decât poate voia de-a hotărî, dacă voim să fim planeta Maghiarimei sau planeta celorlalte naționalități.

Poate că sunt unii, cari au convingerea că n'ar fi nici o nenorocire dacă am ajunge să fim planeta naționalităților. Nu știu, dacă convingerea aceasta o împărtășește cineva dintre noi, deputații sași. În orice caz nu va fi de prisos să analizăm și chestiunea aceasta.

E adevărat că între interesele Sașilor și interesele celorlalte naționalități există o oarecare paralelitate în multe chestiuni ce zac între marginile actualului teren de luptă. În realitate însă lucrurile se prezintă altfel. Dacă așa numita politică a naționalităților ar ajunge să-și realizeze scopurile mărturisite și nemărturisite, condițiile de existență ale poporului sas nu s'ar ușura, ci dimpotrivă s'ar înrăutăți, fiindcă paralelitatea de interese nu merge decât până la un loc. Am avea niște tovarășii de luptă, de a căror izbândă noi ar trebui să ne temem mai mult.

Tăria Românilor zace în sporul rapid și în modul lor de trai fără pretenții, se bazează dară pe lucruri pe cari nu le poți lua, așa lucăt vor rămânea zadarnice toate eforturile puterii de stat îndreptate în direcția aceasta. De altă parte, însă, tăria Sașilor zace în cultura lor, a cărei artere dătătoare de viață, statul le poate tăia în orice clipă și — dacă s'ar convinge că Sașii stau în același șir cu naționalitățile — fără îndoială, le-ar și tăia fără orice milă.

Nu ne rămâne dară altă cale, decât să tindem ca interesele noastre să le apere cei cari țin puterea în mână, lucru cu atât mai ușor, cu cât există o paralelitate și între interesele Sașilor și ale maghiarilor. Poate prin atitudinea aceasta nu vom ajunge ca politica de stat să ne menajeze în mod absolut, dar vom ajunge, cum am și ajuns, ca statul să fie cu o deosebită considerare la interesele noastre speciale, am ajuns că nu ni-se va tăia gâtul fără orice vorbă, cu toate că statul dispune de forța necesară pentru a o putea face.

Cu cât sunt mai aspre dispozițiile ce se iau, în parte și în detrimentul nostru, cu atât mai mult trebuie să tindem să trăim în bunăînțelegere cu reprezentanții puterii de stat.

Politica aceasta ar avea și ea marginile ei: nu e permis să ne oblige nimeni să aprobăm expres și deschis și măsurile, în care vedem o lovitură grea adusă poporului nostru. În acest caz, frește ar trebui să înceteze orice compănire, în acest caz ne-am vedea împinși să observăm o atitudine, care nu corăspunde intereselor noastre. Situația actuală însă nu e de natura aceasta. Noi în toate chestiunile, ce privesc poporul nostru, avem mână liberă;

Treaba-i gata, am vorbit deja cu tatăl tău și suntem înțeleși.

Cuprinsă de-o idee spontană, ridică Concetta capul. »De sigur eri seară?»

»Da. Pentru ce?»

»Pentru că a băut vin. Am observat asta când s'a întors acasă. Așadar a băut cu tine?»

»Se înțelege, și încă bine.»

Concetta medita un moment. Tatăl ei cruța în todeauna puținii lui soldii ce-i câștiga, și nu era obiceiul lui să bea peste săptămână. Dacă a băut acum și încă mult, își gândi Concetta, trebuie că Francesco a plătit pentru el. Pe lângă aceasta se mai adause și lanțul cu cruciulița. Acum îi pără rău, că în prima ei mânie l'a aruncat în mare. De când era Francesco așa bogat?

»Ce ați hotărât împreună?» întrebă ea foarte încet.

»Să începem un negoț amândoi, eu voiu cumpăra două bărci, el se va îngriji de mreje, — se înțelege numai după ce ne vom cununa.»

Pe buzele Concettei se ivi un ris sarcastic. Ea îl sufocă și zise într'aceea: »Tu? Să cumperi două bărci? Dar de unde?»

»Din premiul ce-l voiu primi dela Englez, îndată ce va fi condamnat Giorgio.»

putem vorbi și vota cum dorim. De acest drept ne-am și folosit în măsură largă în zilele din urmă.»

Cronica din afară.

Ministrul-președinte Stolypin către președintele Dumei. Din Petersburg se anunță, că primul ministru Stolypin a vrut să facă o vizită președintelui Dumei d-lui Golovin, în ziua de 30 Aprilie, dar acesta nefind acasă primul ministru i-a lăsat cartea sa de vizită. Puțin după aceea primul ministru i-a comunicat telefonic, că atât dânsul cât și ministrul de războiu sunt deplin satisfăcuți și că consideră incidentul petrecut în cursul ședinței secrete a Dumei ca definitiv închis. Primul ministru i-a mulțumit pentru atitudinea sa cu prilejul acestui incident, atitudine care pune pe amicii Dumei în stare să lucreze cu succes pentru continuarea Dumei. Primul ministru consideră Duma ca singurul factor, care poate să călăuzească Rusia pe calea dezvoltării pacifice.

Visita bar. Aehrenthal și pressa germană. Ziarul »Vossische Zeitung« scrie cu privire la vizita baronului Aehrenthal în Berlin următoarele: Situația de mari puteri a celor două state germane, este o condiție de existență pentru ambele imperii. Acest lucru l'au recunoscut la timp principii țării, din cari ele sunt compuse, și toți au contribuit la menținerea și chiar la ridicarea atât a Germaniei cât și a Austriei. Întru cât privește prietnia și alianța ce există între cele două mari puteri germane, nu este nevoie de o nouă întărire a acestei alianțe, însă ea se poate confirma din nou.

Relațiunile italo-austriace. »Times« publică o telegramă din Viena, prin care se spune că relațiunile dintre Austria și Italia sunt foarte cordiale și că nici vorbă nu e să fie turburate. Iredentismul italian, chiar cel sentimental, nu mai există, nici ziarele nu mai publică articole iredentiste.

Turburări țărănești în Basarabia. Se anunță din Odessa, că în districtul Hotin (Basarabia) lângă frontiera României, au izbucnit desordine agrare. Au fost trimise trupe la fața locului. Guvernul a publicat o proclamație, prin care declară că cu prilejul apropiatelor sărbători nu vor fi tolerate desordinele. Ori-ce încercare de a turbura liniștea va fi pedepsită cu severitate.

Turcia și vizita ministrilor bulgari și sârbi. Din Constantinopol se anunță, că cercurile politice locale dau mare însemnătate vizitei ministrilor bulgari Ghendiev și Pașici la Londra. În afară de asistarea lor la deschiderea expozițiunii balcanice ministrii vor avea și misiuni politice speciale. Pașici va vizita Parisul, Berlinul și Viena, unde va avea o întrevedere cu baronul Aehrenthal.

Tratat comercial ruso-japonez. »Agenția Westnec« află că Joi a avut loc o ședință a conferenței ruso-japoneze pentru încheierea unui tratat comercial. În această ședință s'a admis textul tratatului și s'au fixat condițiile speciale ce-si fac cele două state. Semnarea acestui tratat se va face în curând.

Austria și evenimentele din Muntenegru. Din Viena se anunță că telegra-

mele sosite din Muntenegru despre turburările recente n'au produs în cercurile diplomatice de aici nici o neliniște, deoarece evenimentele sunt în ordinea logică a lucrurilor. Muntenegru este acum în perioada de tranziție dela autocratism la regimul parlamentar și astfel se explică violențele de azi prin încăpăținarea autorităților administrative, cari nu vor să renunțe la apucăturile și privilegiile, pe cari vechiul sistem de guvernământ le înlesnea. Aceste evenimente nu trebuiesc puse în legătură cu cele petrecute în Sandjac, ci sunt de considerat ca fiind izvorâte numai din situația locală. Măsurile luate de principele Nikita vor liniști spiritele și ordinea va domni în curând ca și mai înainte.

Inchiderea sesiunii generale a Academiei Române.

Miercuri după prânz, Academia Română a ținut, precum anunțasem, o ședință publică în sesiunea de primăvară. Ședința s'a deschis la oarele 2 și jum. sub prezidenția d-lui I. Kalinderu, care a pronunțat un important discurs, proclamând în public numele și lucrările premiatilor Academiei. E prima dată, a zis d-sa, când este chemat a proclama premiile în ședința publică solemnă. Aflându-se la sfârșitul misiunii sale de președinte, simte un sentiment de regret de a părăsi o sarcină scumpă ca aceea de președinte. Are însă mângâierea, că a prezidat în anul jubilar al împlinirii de 40 de ani de domnie a M. S. Regelui, la care Academia a luat parte cu toată însuflețirea. În timpul de trei ani, zice d-sa, am putut pătrunde toată activitatea Academiei, atât de variată, atingând întreaga viață românească, literară, științifică și artistică. Academia pune astfel temelia dezvoltării noastre viitoare și-și face din plin chemarea sa. Ea respunde neîndoișor și intențiilor înaltului protector și președinte onorar, M. S. Regele, care ne a învrednicit cu sprijinul Său și ne-a cinstit cu colaborare și cu luminatele Sale îndemnuri. Poartă apoi gândul său către binefăcătorii instituției, cari au lăsat fonduri pentru premii și le binecuvintează memoria. Mai departe d-sa anunță premiile acordate de Academie în anul acesta.

La premiul »Năsturel« de 4000 lei s'au prezentat 38 scrieri și cum la votare nici una n'a întrunit numărul suficient de voturi, premiul nu s'a mai distribuit. Ple-nul a schimbat însă regulamentul din această cauză, în sensul de a se institui o comisiune specială, compusă din 4 membri de fiecare secțiune, care să examineze premiile »Năsturel« și al »Asociațiunii Craiovenec.

Președintele Academiei examinează apoi scrierile premiate și meritele premiatiilor. În resumat, operele premiate, zice d-sa, învederează mai bine progresul din ultimul timp. Vorbește apoi de moartea colegilor Florian Porcius, Vincentiu Babeș și Simeon Fl. Marian, cărora le consacră frumoase amintiri.

Terminând, dă cuvântul d-lui raportori, spre a ceti rapoartele asupra cărților premiate și felicită pe laureați, cari se află de față.

După cetirea rapoartelor se închide ședința publică, și în ședință intimă se procedează la alegerea președintelui în lo-

cul d-lui Kalindern al cărui mandat a expirat. Este ales cu majoritate d-l Anghel Saligny, fost director al C. F. R., mai în-trunind voturi și d-nii T. Maiorescu, P. Poni și Olănescu-Ascanio. Se mai proclamă membru activ al Academiei d. Dr. Grecescu, membru corespondent al Academiei.

După ce se aleg vice-președinți d-nii Iacob Negruzzi, Dr. C. Istrati și Gr. Tocilescu, d-nul D. A. Sturdza, secretarul Academiei, rostește o cuvântare elogioasă în cinstea fostului președinte al Academiei d-l I. Kalinderu.

Sesiunea generală a Academiei s'a închis apoi.

STIRILE ZILEI.

— 21 Aprilie v.

Sărbători fericite cetitorilor, colaboratorilor, amicilor și sprijinitorilor noștri și ai cauzei, ce reprezentăm!

Sinoadele bisericei gr. or. române au fost convocate în sesiune ordinară pe Dumineca Tomei.

Promoțiuni și examene. La universitatea din Budapesta au fost promovați la gradul de doctori în drept d-nii George Gârda și Octavian Brașovean.

D-l Vasile Vlaicu stud. fil., bursierul bisericei sf. Nicolae din Brașov, a trecut cu succes bun examenul fundamental de profesor.

Un ehou. Primit spre publicare următoarele: La notița din nr. 90, 1907 a Gazetei pagina 3 »înființarea lovărășilor la Bran«, prin care se convoacă adunarea locuitorilor din despărțământul Bran al Asociațiunii la adunare pe ziua de Joi după Paști aderez cu toată căldura, salutând inițierea ideii ce de vre-o 7 ani am fost conceputo și cu toată ocaziunea am propovăduit-o între preoții și inteligența din Bran. Mă bucur că d-l paroh George Babeș, directorul despărțământului a luat în fine inițiativa spre intruparea ideii și a chemat pe domnii Tăslăuanu și V. Os-vadă, cari le vor da oamenilor cele mai bune și temeinice sfaturi, cum ar putea cu succes realiza însoțirea. Impedecat nu voiu putea lua parte la adunare, însă sunt cu trup și suflet pentru tovarășii și le voiu sprijini cu sfatul și materialicește, după putință. Rog însă pe d-nii inițiatori a conchema express pe membrii despărțământului și pe alți, care voesc a intra în asociație, ca să se poată răspândi cât mai mult ideia tovarășilor. Înainte fără preget! P.

Nou avocat român în Brașov. D-l Dr. Gustav Venter și-a deschis cancelaria advocațională în strada Hirscher nr. 7, luând totodată în primire agendele cancelariei advocaționale a mult regretatului avocat Simeon Damian.

Pentru masa studenților români din Brașov a contribuit d-l prof. George Chelariu suma de 20 cor. din incidentul zilei sale onomastice.

Primeasca marinosul donator cele mai călduroase mulțămite. — Direcțiunea gimn. gr. or. român.

Alegere. D-l Petru Petric a fost ales secretar al »Legatiunii meseriașilor de construcții de clădiri din Brașov«.

»Așa? Dar dacă Giorgio nu va fi condamnat?»

»Despre asta nu incapa îndoială. Toate dovezile aduse până acum sunt contra lui. Alături s'a găsit lanțul și ceasornicul englezului omorât numai douăzeci de pași departe de cuptorul lui. Le-a îngropat acolo.»

»Cine le-a găsit?»

»Nu știu. Carabinierii ori altcineva, nu vor s'o spună.»

»Poate însuși tu?«, întrebă ea încet. Abia însă spuse aceste și îi și pără rău, căci prea tare dădu să se cunoască bănuiala ce o avea, și să temea să nu-l facă să fie mai băgător de seamă. El nu răspunse fără să uită consternat la ea.

»Asta nu dovedește nimic«, urmă ea liniștit, »sau mai bine zis aceasta dovedește tocmai nevinovăția lui Giorgio. Căci dacă ar fi el ucigașul nu s'ar acuza el însuși îngropând lucrurile în apropierea proprietății lui. Lumea e așa de mare pentru a putea găsi un loc mai puțin suspect ca acela.»

»Poate și el ar fi fost de părerea asta, dacă ar fi avut mai mult timp ca să cugete asupra faptului«, răspunse Francesco, pe care vinu îl făcea mai fără grije. »Asta însă n'a fost așa. El a trebuit să se grăbească pentru a se elibera de aceste obiecte și astfel n'a putut alege mult. De

sigur că nici nu s'a gândit că vor putea fi găsite. Mai sunt însă și alte dovezi.»

»Ce fel?»

»Insuși mărturisirile lui. El neagă că ar fi fost la locul acela unde s'a găsit cadavru. Eu însuși l'am văzut acolo.»

»Poate te-ai înșelat.»

»Nu, nu m'am înșelat.»

»De unde știi asta așa de bine?» întrebă ea examinându-l.

»Știu ce văd. Afară de asta mai sunt și alte contraziceri, în cari s'a incurcat. Destul. Condamnarea lui e sigură și eu îmi voi primi banii. Deși îți va veni greu, dar totuși trebuie să recunoști că Giorgio e pierdut pentru tine, căci n'o să fi așa de nebuună să preferi altora pe un arestant, pe un ucigaș. Atunci vom vorbi mai departe despre lucrul acesta, Concetto, până atunci adio.»

»Unde te duci?»

»Acasă.»

Ea se uită nehotărâtă la el. Desigur mai avea ceva de gând, nu știa însă cum să înceapă. El se opri și zise.

»Concetto în patru săptămâni toate vor fi în ordine. Ei, am vorbit despre toate până la cele mai mici detalii. Vom duce o viață ca Signori.»

»Imi pare rău«, zise ea încet și cu ochii plecați, »că am aruncat lăntșorul.»

El se apropiă repede de ea și o luă de mână. »Concetto«, exclamă el iritat.

Fetei i se părea, că o trec fiori reci la apropierea lui, dar nu-și luă mâna din a lui.

»Trebuie c'a fost foarte scumpă?» întrebă ea.

»Douăzeci și șapte de lire — —.»

»Așa mult?»

»Ei! mult ori puțin ce are a face asta? Cumpărăm una nouă și basta. Pentru o gurită capeti alt lăntșor, unul mai frumos — auzi? Fi numai veselă, căci vom trăi ca păsărețele între semințe. El o apucă de talie și își alipi fața de a ei. Ea simțea suflarea și sărutul lui fierbinte pe obraji, și i se părea că va trebui să rămână vecinic o pată în locul acela. Era palidă și tremura în tot corpul.

»Când, Francesco?« șopti ea, apoi c'o mișcare repede se îndepărtă de lângă el.

»Măne, măne îl vei avea.»

»Așa dară măne aici? zise ea fugind spre casă.

El dădu repede din cap și o văzu dispărând după stânci.

Încă un moment se opri, se uită cu ochii scilpitori peste mare și pe urmă o porni încet în jos spre oraș murmurând cuvintele: »Am știut, toate sunt la fel. Un

Cunoscuta revistă »Sămănătorul« a scos de sărbătorile sf. Paști un număr special, având o copertă splendidă ilustrată în trei culori, de d-l *Kimion Loghi*, reprezentând un Crist răstignit; o reproducere după marele tablou »Cosașii« al d-lui *G. Verona*; două minunate desemnuri de d-l *I. A. Steriade* și o bucată muzicală (*Rugăciune* de Eminescu) compusă de d-l *Liviu Tempea*. Materialul literar cuprins în 80 pagini (cinci coale de tipar) e încălțit de o pleiadă de peste 20 de tineri scriitori, grupați în jurul marelui nostru poet *G. Coșbuc*, care are în frunte o puternică poezie. Prețul acestui număr excepțional este numai de 40 bani.

Linia ferată Brașov-Făgăraș. Ministerul ung. de comerț a aprobat hotărârea de a se construi linia ferată între Brașov și Făgăraș.

»Societatea română de cântări și muzică în Caransebeș« invită la reprezentarea teatrală-muzicală ce o va aranja Duminecă în 29 Aprilie (12 Mai) a. c. (Dumineca Tomii) în sala mare a hotelului »Lichtnecker«, cu concursul D-nei Sidonia Burdia, a d-lor Anica Balint, Liviu Lințu al d-lor Nicu Corfescu, Pavel Magdescu și al orchestrei militare a regim. de infanterie von Moravetz nr. 61. Dirigent D-l Anton Sochor. Programa: »Cavaleria Rusticana«, melodramă pentru soli și cor. Text de Targioni Tozzetti și G. Menasci; muzica de Pietro Mascagni. Persoanele: Santuzza, tânără țărăncă d-na Sidonia Burdia. Turidu, tânăr țaran d-l Pavel Magdescu. Lucia, mama lui d-soara Anica Balint. Alfio, cărăuș d-l Nicu Corfescu. Lola, nevasta lui d-soara Livia Lințu. Tărani, copii, cor de țărani, țărance și cor intern. (Se petrece într'un sat din Sicilia în Dumineca Paștilor.)

Inundații în Budapesta. Dunărea s'a revărsat aproape de Buda. Două străde ale Budei au fost inundate. Locuitorii caselor au trebuit să fugă. În părțile inundate ale orașului circulația publică se face cu bărcile. O parte din Pesta e de asemenea amenințată de apă. Lucrătorii ocupați la lucrările de salvare au ridicat pe neașteptate pretenții pentru a li-se spori plata și s'au și pus în grevă. Au trebuit să se cheme soldații pioneri.

Meseriașii aparținători corporațiunii de meserii se provoacă ca să se prezente cu certificatele lor de meserie până în 15 Mai a. c. la oficiul corporațiunii, deoarece în caz contrar se vor pedepsi. Se vor pedepsi și acei meseriași, cari până astăzi încă n'au înștiințat cauzele sau ucenicii lor. Se provoacă de asemenea și acei meseriași, cari încă n'au plătit taxa de înscriere (2 coroane) ca să o plătească fără nici o întârziere, fiindcă după termenul de 8 zile se vor anunța restanțierii la autoritatea orașului, spre a se strânge banii pe calea esecutiunii.

Un protest al studenților cehi și germani. Joi a avut loc în Praga o mare întrunire a studenților și studențelor germani și cehi spre a se constătuți asupra atitudinii ce trebuie să aibă față de hotărârea ministerului de instrucție, care vrea să alpească de universitate, catedra de teologie. De când există universitatea, acesta este primul caz când studenții cehi merg împreună cu cei germani. De oarece

întrunirea a fost oprită de poliție, toți studenții s'au dus la universitatea cehă și au ținut o întrunire, în care s'a decis să se ceară în mod energetic deslășirea catedrei de teologie de universitate.

Castelul Achileon cumpărat de Wilhelm II. Se confirmă știrea că împăratul Germaniei a cumpărat palatul Achileon, fosta proprietate din Corfu a împărătesei de Bavaria.

Lupta patriarhatului contra românilor și bulgarilor. În urma neînțelegerilor demersuri ale Porței organu oficial al patriarhatului ecumenic »Eklisiastichi Alithia« și-a suspendat atacurile contra românilor și bulgarilor, dar publică diferite documente și știri caracterizând punctul de vedere al patriarhatului în chestiunile pendente.

Turburări în închisoarea din Viborg. »Agenția Westnisk« comunică, că Miercuri seara s'au produs turburări în închisoarea din cartierul Viborg, dar ele au fost înăbușite îndată. Joi turburările s'au repetat cu mai multă putere. Arestanții poliției au spart geamurile temniței și au făcut un mare agotot. O companie de soldați a deschis focul contra nesupușilor. Unul din ei a fost ucis și mai mulți răniți. Ordinea a fost restabilită. S'a deschis o anchetă.

Arestarea ucigașilor unui primar aromân. Doi greci, cari au asasinat în Monastir pe președintele comunei aromânești Belkamen, au fost arestați.

Generalul japonez Kuroki în America. Generalul Kuroki a sosit în orașul Victoria (Columbia engleză) și a fost primit în mod foarte cordial de către autorități.

Audiența ministrului de externe austro-ungar. Baronul Aehrenthal la împăratul Wilhelm a ținut mai bine de trei sferturi de oră. Împăratul a fost plin de atențiune față de dânsul. Baronul Aehrenthal a exprimat marea sa mulțumire pentru primirea cordială ce i-a făcut. Vineri la oarele 11 dimineața Baronul Aehrenthal a fost la Prințul de Bülow și a stat până la oarele 1 jumătate. Seara a avut loc la ambasada austro-ungară un prânz în onoarea lui Aehrenthal.

Teatru german. Mâine Duminecă are loc ultima reprezentațiune teatrală. Se va juca drama populară »Der Pfarrer von Kirchfeld« de Anzengruber.

Și-a tăiat limba. Din Milano se anunță că celebrul baritonist italian Rossi și-a tăiat într'un acces de alienație mentală limba.

Avis. Din cauza repausului Dominecal va fi deschisă mâine în cetate de la oarele 1—9 seara numai farmacia »La harap« din piață.

Musică pe promenadă. Luni la oarele 3½ va cânta pe promenada de jos musica orașului.

Pentru văduvele și orfanii din România.

D-l *George Pop de Băsești* publică în ajunul sfințelor sărbători un călduros articol în »Gazeta de Duminecă«, prin care apelează cu glas duios la Românii din Un-

garia, ca să ajute prin oferte în bani pe văduvele și orfanii rămași după nenorocita răscăloa țărănească din România.

Din acest apel, care va afla un viu răspuns în suferințele tuturor Românilor, reproducem partea finală:

»A străbătut peste Carpați vestea în fiorătoare a devastărilor. A pătruns până la noi știrea despre cruzimile săvârșite de patimile deslănțuite. Și acum, după ce prin puterea și virtutea patriotismului s'a potolit focul răscăloa, să lucrează la repararea pagubelor pricinuite.

Pe noi însă ne neliniștesc țipetele de durere nemărginită ale victimelor nevinovate, cari sunt jertfa revoltelor crunte: văduvele și orfanii, cari au rămas fără sprijin, fără tată și cari deplâng cu amar, că valurile unei forțe majore au împins pe nefericitii părinți și bărbați la actele nesocotite ale revoltei.

Pentru acești nenorociți îmi ridic eu acum glasul meu, și adresându-mă către frații mei Români de pretutindenea, îi rog, îi conjur, să venim cu toții în ajutorul lor cu obolul nostru de caritate!

În urmă-mi permit a-mi așterne rugărea către înaltul guvern al României ca, în disciplinarea și pedepsirea nefericitorilor resvrățitori, fiindcă ei au desăvârșit faptele detestabile în stare inconștientă prin urmare... răpiți și dominați de forța maioră — să se conducă de spiritul conciliant, că mai mult bine poți face cu milă și cu iubire, decât cu exagerarea para-grafilor din codicele penale, care procedură numai ar înmulți durerile nealinate.

Pentru ajutorarea victimelor, a văduvelor și orfanilor învâluți în răscăloa nefericită, pun la dispozițiune *presidiului dela »Crucea Roșie«* din București suma de 1000 — una mie — coroane!

ULTIME STIRI.

Viena. 4 Mai. Se susține că ministrii Aehrenthal și Bülow au ajuns în convorbirile lor la un deplin acord atât în ce privește raporturile între cele două împărății cât și în ce privește situația triplei alianțe. Prin convorbirile aceste s'a demonstrat din nou în fața lumii, că legăturile între Germania și Austria sunt indisolubile.

Salonic. 4 Mai. Una din cele mai frumoase și mai bogate comune românești, *Gramaticova* (vilaetul Salonicului) a fost devastată și distrusă de o numeroasă bandă de antarți. Bandiții au incendiat și dărâmat mai întâiu școala și biserica românească măcelărind populația. Nici bătrânii, nici femeile nu au fost cruțați. Autoritățile turcești au trimis trupe în urmărirea acestei bande.

Sofia. 4 Mai. Se anunță din Florina Macedonia aparițiunea a o mulțime det (bande grecești, a căror activitate a spori din cauză că posturile militare turcești din acea regiune au fost desființate, populațiunea bulgărească este foarte îngrijorată.

lăntișor, un globuleț, un obiect cât de mic strălucitor și le-ai câștigat.

În ziua următoare încă înaintea oareii fixate ședea Concerta pe stâncă. Era foarte îngrijată și indispusă și se simțea ca și cum ar fi o criminală. Ea n'a cutezat a destăinuși nimănui nimic măcar cu'n singur cuvânt, bănuiala teribilă ce o avea. În prima ei iritațiune fugise la dona Băta pentru a-și descărca inima. Găsindu-o însă bolnavă și cu inima frântă de durere n'a voit s'o mai espue la o nouă iritațiune chiar și dacă ar fi fost aceasta împreună cu o speranță. Astfel o părăsi cu câteva cuvinte conzolatoare și umbliă tărăbăcită tot timpul încoace și încolo ca în vis. Să fie adevărat ceea-ce bănuia, sau era numai dorința și speranța ei, care o făcea să bănuiască așa de tare pe Francesco? El era ucigașul Englezului ori nu? Și dacă nu, de unde are el atâția bani pe cari li chețuește în timpul din urmă? Douăzeci și șapte de lire sunt pentru un sărac pescar o sumă însemnată, din care trebuie să trăiască săptămâni de zile și pe care n'o poate aduna ușor. Și dacă și-ar fi strâns suma aceasta n'ar da-o pe o cruciuliță și un lăntișor. Și pe urmă n'ar lua-o așa ușor, dacă acestea s'ar pierde și nu s'ar hotări așa repede să cumpere alta mai frumoasă în loc.

Astfel ședea pe stâncă și așteptă, așteptă oare întregi. Francesco nu venea.

Poate numai s'a mândrit și nu se gândea serios să-și împlinească promisiunea. Nu era atunci bănuiala ei un simplu vis? Iși freca obrazul, pe care l'a sărutat el, ca și cum s'ar vedea și azi încă pata. Și dacă ar veni nu se va trăda ea oare prin emoțiunea ei? N'ar bănuia el și n'ar omorâ-o și pe ea?

De câteva ori li venea să fugă de acolo. Un ucigaș! Se cutremura, dar totdeauna îi apăru înaintea ochilor imaginea lui Giorgio cel încătușat și rămas locului. Trebuia să stea și dacă ar fi trebuit să moară.

De-odată apărură Francesco tocmai ca erî neobservat înaintea ei.

»M'ai așteptat Concerta?« întrebă el.

»Da«, răspunse ea încet și plecă capul speriată.

»Pentru lăntișor?«

Ea afirmă sculându-se, nu-și mai putea suporta neliniștea.

»Aici«, zise el desfășurând ca erî, închipuit și mândru, dintr'o hârtie un lanț de aur ș'o cruciuliță, pe cari le lăsa un moment să străluce în soare. »Aici — nu e mai frumoasă ca cea de erî? Să vezi că sunt un om nobil!«

»Da, îți mulțămesc«, replică ea timidă și fricoasă.

»E o prostie, mititico, spunem mai bine când să fie nunta. Trebuie să regu-

lăm chestiunea asta mai bine azi ca mâine. Așadară Concerto când să fie?«

»Când vei primi banii Francesco«.

»Așa! Mi-am gândit'o, toate sunteți la fel; bani, bani și earși bani. Așteaptă numai. Asta nu va dura mult. Nu poate să mă țină așa. Don Romero singur mi-a spus-o. Cred că luna viitoare. Ți convine?«

»Dacă — — dacă toate vor fi în ordine.«

»Asta las'o pe mine«. O apucă de bărbie așa, că trebuia să-l privească drept în ochi, pentrucă era pusă pe jar, însă totuși a putut să observe că ochii lui scilpeau ca și erî și că iarăși a beut. Desigur venea ear dela Solerno.

»Trebuie acum să mă duc«, zise ea cu temere.

»Unde?«

»Acasă.«

»Dar te întâlnesc ear mâne aici.«

»Da.«

»Tot pe timpul ăsta?«

Ea dădu din cap și voi să plece, dar el încă n'o lăsă. Ea nu voia să se opue cu puterea, pentru a nu lăsa de bănuia ceva. Deodată însă se strecură din brațele lui și fugi direct la judele de instrucție Menotti Romero.

(Va urma.)

Diverse.

Mormântul adevărat al lui Isus. Majorul englez Sir Charles Wilson a dovedit, că mormântul, în care a fost îngropat Isus, a fost — nu unde este acum biserica sfântului mormânt, ci — afară din oraș, lângă Bab-el-Amud, afară de poarta Damascului, în apropiere de mormântul lui Iosif din Arimateia, nu departe de peștera lui Ieremia, într'o grădină la poalele unui deal în formă de tidvă de om, deci care ar fi dealul Golgota, căci pe evreește »golgota« e tidvă sau craniu (căpătină). Comitetul de cercetări, din care fac parte o mulțime de oameni învățați, între cari arhiepiscopul de Canterbury și episcopii din Ripon, Cashel, Salisburg și Durham, a și cumpărat locul cu 256.000 de lei. Se lucrează pentru a-i da cu totul înfățișarea ce o avea pe vremea răstignirii și a îngropării lui Isus. Mormântul aflat — după cum se vede din cele de mei sus — se potrivește întru toate cu spusele evangheliei (Ioan 19, 41. 42.) De veacuri a stat acoperit cu o pătură groasă de pământ și nimeni n'a făcut acolo vr'o cercetare. Ba nici după 1867, când s'a dat de el nu i s'a dat multă atențiune, până ce generalul Gordon a dat cu socoteala, că acela trebuie să fie mormântul lui Isus. Când l'au curățit, l'au aflat plin de oase de om până la tavan; numai la fund era o pătură de pământ groasă de 2 metri, în care nu erau de loc oase. Cunoscutul arheolog de Schik a dovedit, că mormântul e într'adevăr vechiu evreesc, boltit și că numai pe urmă l'au întrebuințat creștinii pentru a pune în groapa părăsită de multă vreme oasele morților desgroați. Înălțimea e înaltă de 7 picioare, lungă de 14½ și lată de 11. E săpată cu totul în stâncă și pe la mijloc o desparte în două o găuitură. Întrarea e pe la partea apuseană; în cea răsăriteană se află în perete o deschizătură în formă de ferestruie. Această deschizătură încă e o dovadă, că mormântul e în adevăr cel căutat. Evanghelistul Ioan istorisește (cap. 20, v. 3—8) lucruri, cari se pot pricepe numai ținând seamă de această ferestruie. Când Maria Magdalena aduse lui Simon Petru și celorlalți învățați vestea, că groapa e goală, atunci Petru și Ioan au alergat la mormânt, și Ioan a alergat mai repede decât Petru și a ajuns mai înainte la mormânt, a privit înăuntru și a văzut giulgiurile zăcând, dar n'a intrat. Nici într'o groapă regulată și făcută ca de obicei nu s'ar fi putut vedea de afară locul unde se afla pus trupul; dar în această groapă se putea vedea lesne chiar dela intrare, și Petru a trebuit să intre chiar în groapă, ca să vadă că învățitoarea capului nu era lângă giulgiu, ci la o parte învățuită. Afară de groapă în peretele stâncei se vede o adâncitură; e locul, de unde s'a tăiat piatra, pe care au rostogolit'o de au închis ușa mormântului.

»F. D.«

Bibliografie.

— Romanul »Robia Banului« de Sofia Nadejde a apărut în o nouă ediție și se află la tipografia și librăria A. Mureșianu în preț de 2 Lei plus 30 bani porto.

POSTA REDACȚIUNII.

Poeziile »Un glas« și »O rugăciune«, trimise pentru suplimental de Paști le-am publicat bucuros, dacă — n'ar sta la pândă procurorii.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Victor Branisoe

Știți Dvoastră,

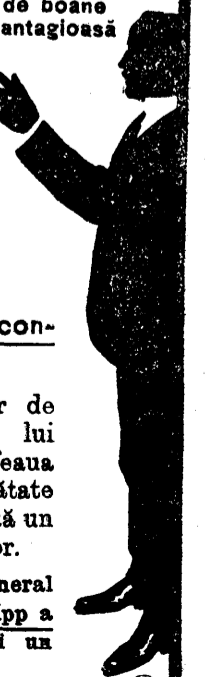
pentru-ce cafeaua de boane este atât de desavantațioasă sănătății?

Fiindcă cafeaua de boane conține o otrăvă (Coffein) foarte iritătoare, care introdusă și în cantități mici în organism, cum s'face prin luarea zilnică a cafelei, are efect periculos asupra inimii, nervilor și stomacului.

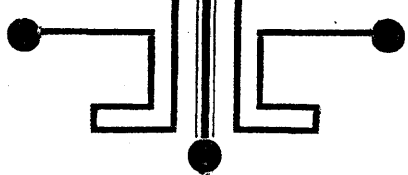
Aceasta a stabilit-o inconștestabil știința.

Un adaos indestulitor de cafea malt-Kneipp a lui Kathreiner face cafeaua priincioasă pentru sănătate și-i împrumută totodată un gust plăcut, atrăgător.

Copii să se dede în general numai la cafea malt-Kneipp a lui Kathreiner fără nici un adaos.

Produsele Fabricii de mărfuri argiloase din Cristian (țevi de piatră și articole Chamotte) se află de vânzare cu prețuri originale numai în **Depositu** din Brașovul-vechiu, Strada lungă Nr. 34, care s'a deschis din 1 Maiu. (2848. 1-39)

Spre deosebită atențiune!

Numerile mici ale loteriei privilegiate ungare în clasa, dela Nr. 1 până la Nr. 300, ce sunt atât de căutate, se găsesc exclusiv numai la noi. Deasemenea și numerile anilor de naștere dela 1801 până la Nr. 1900.

Având în vedere marile cereri ale acestor numere, rugăm a ni se adresa comenzile cât de curând

S. BOGDÁNY bancă principală de loterie, societate anonimă BUDAPEST, Károly körút 20 (Telefon 88-16).

Prețul losurilor la Clasa I-a:

1/8 los Coroane .. 150		1/2 los Coroane .. 6-
1/4 " " .. 3-		1/1 " " .. 12-

Comenzile pentru streinătate le efectuim contra-ramburs sau trimiterea anticipativă a costului. (2829,2-4.)

Care n'a jucat cu succes la loteria de clasă.
Care în genere nu ș'a cercat norocul.
Care în realitate dorește să nemerească câștigul principal.
Cine dorește să fie servit prompt și reel, acela să se adreseze ca confiență la cea norocoasă colectă a lui

GAEDICKE, în Budapesta.

Pentru sortirea Clasei I. în 23 și 25 Maiu oferim losuri:

Intregi	Jumătăți	Pătrariu	Optimi
Cor. 12-;	Cor. 6-;	Cor. 3-;	Cor. 1 1/2.

Checkuri de poste pentru trimiterea banilor gratis și franco

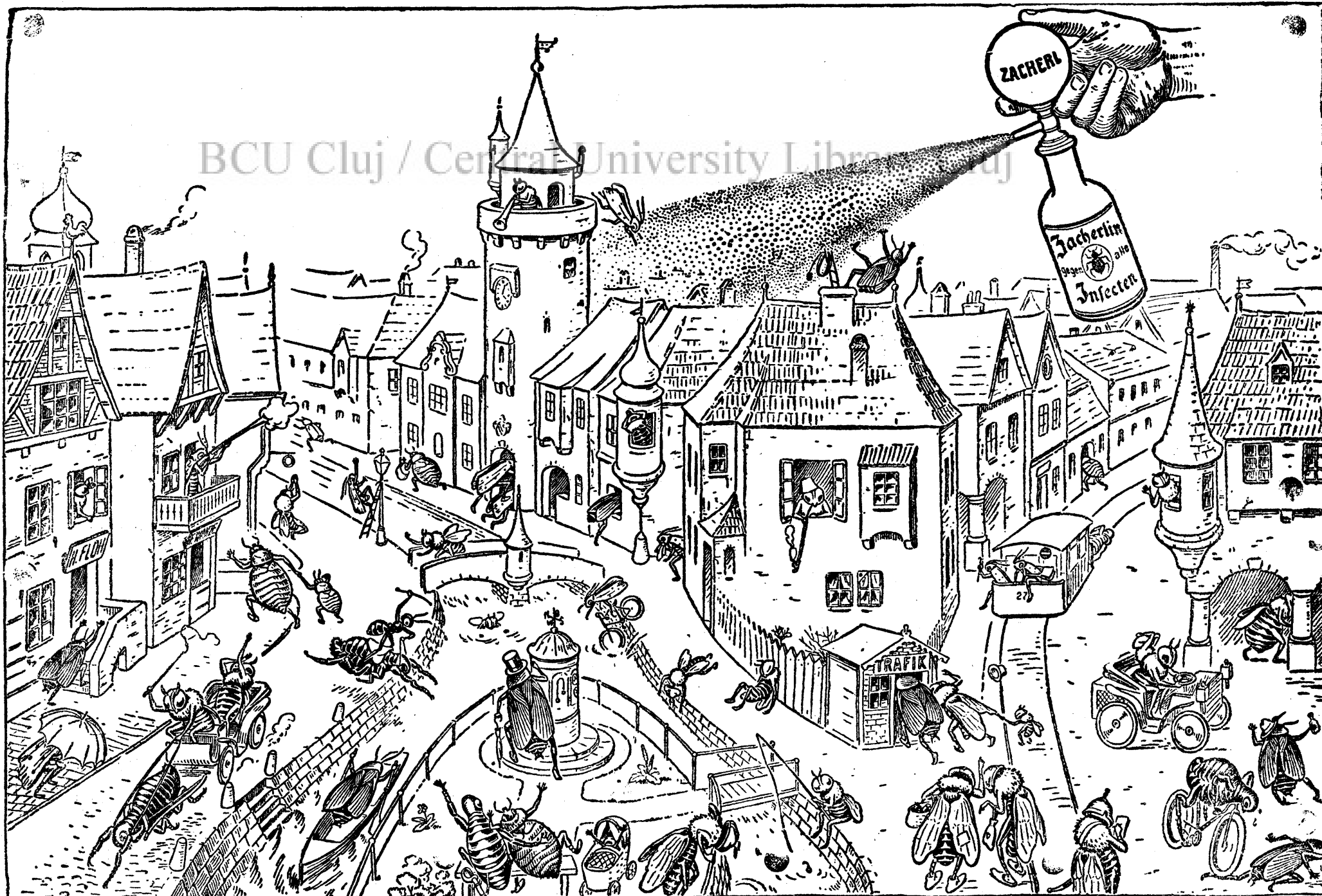
Casa de Bancă

GAEDICKE,

Budapest IV., Kossuth Lajos-utca 11.

(2824,2-6.)

Gazeta „Transilvaniei“ cu numărul à 10 fl. se vinde la zaraful Dumitru Pop, și la Eremias Nepoții.

Dacă zărești „Zacherlin“ de cel renumit,
 Nu-l cumpăra în hârtie invălit.
 În sticle se vinde cel „veritabil“,
 Cu drept de marcă, și-i admirabil.

Ce-ți vine zi și noapte intr'ajutor
 Și te ferește de plaga insectelor.
 Ca să te convingi mai pe deplin
 Caută după placatul lui Zacherlin.

De Paști.

Cele mai bune și fine parfumuri, Săpunuri și articole de toaletă, fabricat ungurese, austriac, german, francez și englezesc elegant ajustate, precum și pentru biserică lumânări de ceară și stearin cu prețuri foarte ieftine se capătă la

G. EITEL,
 Brașov, Strada vămei 18.

Adaus de Paști la „Gazeta Transilvaniei“.

Cântec.

Iubit sălcâm de preste drum,
Te duci, te duci și tu acum
Și cât de bine-i mai șede
Căsuții în verdeața ta.
In iarnă cât am tot dorit
Să văd că floarea te-a albit,
Să'mi cânti domol precum cântai
Când stam pustii în nopți de Mai.
Suride primăvara iar,
Te bate soarele n'zadar,
Îți cântă păsările 'n cor;
Tu nu mai știi de cântul lor.
Pe ramuri muguri nu'ți mai crese
Și frunze nu'ți mai înfrunzese
Și umbră nu mai tinzi acum
Căsuții miei de preste drum.
Te duci și din al porții prag
La cine să mai cat cu drag,
In lume cărui pretin bun
Dureri și visuri să-i mai spun?
Tu te-i usca, te-i prăpădi; —
Pe drumuri eu mă voiu porni...
— Din tine-or face lemn de foc —
— Gonind pribeagul meu noroc,
Eu voi străbate țări și mări
Și triste, negre depărtări,
Ș'odată când mă voi opri,
Atunci și eu cenușe-oi fi. —

Ecaterina Pitig.

Pelerinagiul.

Svonuri ciudate umblau prin țară
despre sosirea lui Messia. Grupuri de oameni veneau de la Ierusalim în localitățile mai mici ale Iudeii, povestind minunile, ce s'au întâmplat și laudând pe maestrul. Mare era dorința tuturor după Mântuitorul și ochii le străluceau plini de speranță.

Pe vremea aceea trăia în țară un tânăr, care avea o inimă plină de credință. Pe sârmanii pelerini, cari veneau de la Ierusalim, îi invita în casa sa, ca să-i povestească despre Mântuitorul lumii.

Tânărul visă zi și noapte despre Fiul Domnului și dorea ca să-i vadă fața.

Intr'o noapte visă că Mântuitorul l'a chemat la dânsul. Indată ce se deșteptă se dădu jos din pat, își luă bagajul și plecă la drum spre Ierusalim.

Era o noapte frumoasă luminată de lună. Tânărul înainta cu pași grăbiți ca să vadă fața Mântuitorului.

Intr'aceea se făcu dimineată, el însă nu se opri, ci merse mai departe, cu toate că era o căldură de nesuferit.

In curând pașii săi deveniră mai înceți, picături mari de sudoare îi curgeau pe față și haina grea de sărbătoare începu să-l apese greu. Întâlnind pe drum un cerșor îi dăda haina, aducându-și aminte de cuvintele Domnului.

O bucată de vreme merse bine, dar oboseala îl cuprinsese din nou, setea îl chinuia grozav, dar niciari nu se vedea un izvor sau o casă ospitalieră.

Câte odată se gândea să se întoarcă sau cel puțin să se odihnească câteva ceasuri la umbră. Melanștea însă îl mâna înainte, mereu tot înainte.

Intr'aceea se făcu amiază, soarele ardea cu putere, ochii pelerinului erau roșii și umpluți de praf, mersul îi devenea din ce în ce mai nesigur și limba i-se uscăse în gură. De mult l'ar fi părăsit puterile, dar toama că va ajunge prea târziu, îl mâna înainte.

El se mai târâ până la o casă de la marginea drumului. Cu o ultimă efortare aruncă toaigul în ușe și ceru femeii, care-i deschise, să i dea apă. După aceea căzu leșinat pe pragul ușii.

Când își veni în fire simți din nou putere în corpul său. El se așă într'o ca-

meră răcoroasă și întins pe un pat. Primul său gând a fost ca să sară din pat și să vadă unde se află soarele. Era după amiază.

In momentul acesta intră în casă femeia care-i deschise ușa. Ea era încă tânără și după chip era Siriană — și-i zâmbi când îi dădu bună ziua.

El îi mulțami, dar nu îndrăzni să vorbească despre plecarea, deși inima îl îndemna la drum. Femeia îl invită în camera de mâncare, unde începu să vorbească.

Ea spuse că este soția unui centurion roman, care a răpit-o din patria ei și o aduse aici, unde nu-i convine viața monotona. Astăzi va sta toată ziua în oraș, deoarece Pontius, guvernatorul, a dat ordin să fie executati toți tâlharii.

Pe când ea vorbea, îl privea cu ochi dulci, căci el era un tânăr frumos.

Tânărul însă se gândea să plece și să vadă pe Mântuitorul, dar vinul greu pe care-l beuse îl ameți și-l invită la odihnă.

Vinul începu să-i stârneasă și alte dorințe. Când ea se apropie de el, o strânse în brațe și începu să o sărute.

Și el uită cea mai sfântă dorință a sa, căci se gândea numai la femeia, pe care o strângea în brațe.

In amurgul sării se deșteptă din amețeala, de care fusese cuprins. El se smulse din brațele ei, își luă toaigul și plecă repede, cu muștrarea cugetului, că din cauza unei femei a uitat pe Mesia.

Tânărul plecă repede spre Ierusalim.

Se făcuse seară și printre frunzele trecea o adiere, ce părea că comunica unei un secret. Deja se afla aproape de țintă. El însă se gândea că din cauza acelei femei nu va vedea pe Mântuitorul, deși vedea turlele templului din cetatea sfântă.

Nu mai odată se opri în pelerinagiul. Aproape de oraș pe o colină văzu o mulțime de oameni. De-asupra lor văzu înălțându-se trei cruci. Lângă ele străluceau lăncile soldaților romani, cari păreau a fi atropite cu sânge.

El întrebă pe un călător, care rătăcea pe drum, încuace și încolo, având privirile așurite și fața îngrozită: că ce este acolo.

Streinul nu răspunse nimic, dar o luă la fugă, ca și când ar fi fost gonit de toate furiile iadului.

Acesta era trădătorul Iuda Iscariotul...

Tânărul întrebă pe un alt trecător. Acesta îi spuse, că trei criminali au fost crucificați, trei criminali, condamnați de Pontius Pilat.

Pelerinul se duse înainte la Ierusalim. Deodată își aruncă privirea spre colina aceea, unde erau răstigniți cei trei. El văzu pe unul la dreapta și pe altul la stânga. Fața celui din mijloc nu o putea vedea și el trecu înainte, ca să vadă în oraș fața lui Messia: „Mântuitorul Isus Christos!“

(După S. Zweig.)

C.

In palatul artelor, de pe balcon*).

Causerie.

Știți cum făceam la expoziție?

Întâi, firește, intram. Intram în două calitate, nu prea de bun nume pe aci, în calitate de ardelean și de gazetar — în amândouă de pomană. Cum însă nu veneam tocmai din vecini (de aceea trăiam așa de bine cu expoziția), al doilea lucru era să odihnesc nițel pe lavița ce te poartă în graiul cel mai ospital pentru un gazetar, care mai e și ardelean: „aci se poate sta fără plată“. Erau pe acolo și alte bănci, dar ele te alungau; „taxa 10 bani“. Zece bani, numai zece bani, — mi

*) Fragment din cartea ce nu va apare nici odată: „Câte-va luni în București și jur, cu prilejul expoziției“.

se părea totdeauna, că aud fraza întregită așa, și o aud în „jargon“.

Chip să odihnești cum se cade, însă nu prea era. Prea multă lume aștepta să profite de ospitalitatea „inscripției“. Una inscripție de închinare, alta epitaf.

Odihniți cât odihniți, porneam apoi și dădeam o raită (în fața locului aș fi zis ocol) prin întreaga expoziție. Imi rămăsese acest obicei dela început, când, până a nu intra în detaiuri, va să zică în pavilioane, dădusem totdeauna tircoale de orientare prin totalitate. Bun obicei, să-l imitați cu toții la viitoarele expoziții. Acum îl făceam pentru alta, pentru a mă orienta în publicul adunat. Cu astă lume nu mă întâlnisem a doua, — și sper ultima — oră în viața mea, mulțămită numai acestui prilej și obicei!

Pe urmă intram în detaiuri, în pavilioane, dar în detaiurile detaiurilor nici odată nu mi-am pierdut cumpătul să intru. Căscam gura la câte-va lucruri, ce mă surprindeau cât de colo, apoi mă puneam și holbam ochii, la minunatul aranjament al interiorului, la figurele tot din chibrituri, țigarete și cărți (de cele ce se cumpără și la noi), la arcadele numai din spice și ciocalăi, la clădirile toate din stearină, la coroana de oțel, în — ciocată; — rar, mă opream cu stăruință înaintea unei hărți, armaturi, țesături, etc. și, nu cred, să-mi fi sunat mie, vreodată, superiorul răconit cult din palatul austriac: „circulați domnii!“ O haltă la muzica gratuită — unde vedeți multă lume, să știți că este ceva gratuit, de-obicei scandal, ce altă dată-i pe bani ori e lucru boereso — a gramafonelor lui Iean Feder; o gară mai mărișoară la trupa de italieni, cu simț pentru muzica fină, surdă și o cântăreață, ce te ținea locului cu patima glasului dureros, cu jalea doinei mutată în ochi, din suflet, sinceră și sfâșietoare; altă gară mai mică la gratiile urșilor, fost urși, mistreților, vulpelor, cari venic îmi aduceau aminte să-mi pipăi buzunarele; nu mai priveam apoi nici în dreapta, nici în stânga, ci deauna la palatul artelor, gara finală, o gară de capitală, (germană ori franceză, nu de capitală română!). Repede în sus, pe dinaintea tuturor fustelor vechi și noi, până la galeria tablourilor. In sala întâia, rămâneam curios, în a doua zăpăcit, în a treia mirat, în a patra cu gura căscată, în a cincea clătănând din cap. In sala întâia erau pânzele diletanților, în a doua felurite, în a treia ale lui Aman, în a patra ale lui Grigorescu, în a cincea tinerimea artistică. Cei dintâi făceau, Aman vorbea peltic, tinerimea aiura, Grigorescu te pune să șezi pe-un scaun și să nu te înduri a-ți lua ochii dela el. Niciodată nu mi-am putut da seamă de ce mă țintuesc locului, nesăturat și neplictisit, aceste pânze simple și uniforme!

Dela un timp, începeau să mă facă nervos fustele ce foșneau (cum hantătaru a putut Eminescu să se farmece de acest ritm fal!) pe dinaintea mea, în sus și în jos fără nici o țintă. Trecerea grăbită a mulțimei mă jignează, observațiile proaste îmi făceau ciudă, și mă revoltam văzând pe cei mai mulți punându-și odoarele astea în virful nasului. De ce lasă pe ori și cine, să intre în biserică, să tulbure liniștea adevăraților credincioși, odihniți în ruga și închinarea lor?! De ce?

Trebuia să ies la larg, la aer, la lumină. Și eșiam pe balconașul din față.

Ah, ce panoramă minunată. Ce calesidescop!

Jignire, ciudă, revoltă, toate erau uitate. Intr'o clipă le înăbușesc, largul, aerul, lumina, mișcarea. Cum nu străbate pe aci pe balcon nici un uruit de trăsură, cum nu se poate desluși nici un glas de ceartă, cum n'auzi decât un murmur și nu vezi decât o mișcare ritmică,

pretutindeni aceeași, și-s'ar părea că lumea asta, o visezi, o vezi dar nu o auzi, dacă din când în când n'ai tresări la un îngîmfat „töf-töf“ de tomobil de pe alee, ori la țipetele sexului privilegiat („sexul frumos“ nu-i bine zis, nu-i destul de cuprinzător), dinspre înălțimile Watterschuttului. Zumzetul armonios de alăute dispore birtul moldovenesc, parcă nici nu-l deslusești așa de feeric se contopește. Am impresia unei zile de sărbătoare, vara, la sat, după ameaz.

Privesc în neștire asupra tabloului ce se țese la picioarele mele. Nu știu cum, fără să-mi învârt ochii, parcă tot îl cuprind într'o privire. Colo, în zare, tocmai în față, se încovoie un arc mărișor, fără o formă anumită, pe sub care lumea se strecoară mereu. Nu știu cum vin la asta, închipuirea mea clădește în locul lui un turn larg, cu clopot deasupra și cu ocaș, și cu trei porți zdravene, așa cum apăra el în vechime singurele noastre amintiri traicice, lăcașurile ostașilor Domnului ceresc și ale ostașilor Domnului pământean deopotrivă. — Dar închipuirea se destramă repede. Acu parcă văd înviind alte clădiri, parcă frumosele pavilioane, mari, în două rânduri de-alungul aleelor, s'ar asemăna cu mulțimea de dulăi ținuți în lanți de-alungul coștelor — semn al belșugului și bogăției, ce este la casă. O, pavilioanele acestea n'o să le uit nici odată. De nu ar fi fost ele — ici o streșină de cetate, colo o olopotniță sau un cor de mănăstire, în alt loc patriarhalul cerdac boeresc — poate nu m'aș fi simțit așa de „la noi“, așa de acasă, cum m'am simțit totdeauna. De ce oare, nu sunt ele făcute pentru totdeauna? Mai știi, atunci poate ne-am îndesa mai tare, unde răsare soarele nostru, al tuturor — la București așa de peștriți.

Dar colo cine strică pacea? A, e modernul, strălucitul, bogatul palat secesionist al binevoitoarei noastre vecine, cucoana Austrie, cu vulturul cu două ciocuri. Și alături, sub oblăduirea aripei din dreapta — o, ce contrast cu realitatea! — o mică bisericuță românească, pavilionul Bucovinei, zmerit și neștiut. La spate, despărțit de-o puțin cercetată alee, iată însă un alt uriaș, silit parcă trușă a se înălța peste capul strălucitorului palat. E pavilionul țării noastre, ciudat, peștriț fără ferești, orb, amenințat cu surpare — taman cum e înseși sârmana noastră țară...

Uf, p'aci să mă apuce și pe mine roțile sentimentalismului politic. Câtă melancolie slavonă în sufletul nostru!...

Mă cutremur ușor de o dulce adiere a amurgului. Nu mă 'ndur să părăsesc balconul. Așa e de bine aci deasupra mulțimei și soarele sec de toamnă își umple inima de duiosie, de bunătate, de lene. Uți parcă tot ce-a trecut...

Ce-mi toacă prin minte de-odată! Să fac împărțirea esopofiei după trecut, prezent și viitor. Ciudată idee, dar hai s'o prindem.

Viitorul, întâi viitorul. Ce va fi, numai asta are preț adevărat, pentru asta ni-e bun numai și trecutul, care în anumite clipe e prezent. Și-l găsec viitorul... îl găsec cu toate făgăduiele și nădejdele lui... îmi aduc aminte de cântările de trei zile ale corurilor noastre de pretutindeni, în arenele romane. Ce înălțătoare clipe: triumful culturei, pe prundișul unde odinioară se sfășiau oamenii și dobitoace sălbatică înjosind sufletele privitorilor. Nu omul sub vreme, vremea stă sub om...

Prezentul — îl aveam în față, îl priveam, și în adâncul sufletului meu mă bucuram.

O cetate, o casă boierească, cetate și ea, o biserică — iată-ne și trecutul mai de aproape. Arenele, darul Romei — lupoaica cu gemenii, mai ferită o leacă, îmi

infățișau și o bucată din trecutul mai îndepărtat. Dar unde-i columna lui Traian istețul, și unde-i Sarmisegetusa dirzului Decebal? O, nu în miniatură, sub operis, în grămadă cu altele era locul lor, ci în mijlocul tuturor frumșeților, sub bolta cerului, columna să se fi înălțat ca o minunăție, iar...

(Nu urmez. Am zis, că-i fragment. Așa să fie: fragment de fragment chiar.)

I. Pop.

Știam un basm odată...

Știam un basm odată cu fete de împărat, Dar e demult de-atuncia și basmul l'am uitat.

Aveam o stea departe, ca orice călător Și i-a ascuns luciarea o margine de nor.

Păstram în fund de suflet un dor neîmplinit Și 'ntrun amurg de sară am plâns și l'am [sdrobit.

Și mi-am durat din aur de lună un castel Și nu mai sunt acuma nici urmele din el.

O dragoste de vară în vraje-i m'a ținut O clipă, și pe urmă ș'aceea a trecut.

Ecaterina Pitiș.

Sfatul sau Aurul.

Legendă.

— Mă mir nepoate, că de 15 ani, de când îmi ești mâna dreaptă, azi te-aud întâi, că vrei să mergi dela noi! — începu boerul Bărbică, care avea o cetate lângă miezuina Ardealului și care pe acele vremi era tare — și drumul inimicilor, — destul că el vorbea c'un voinic zdravăn, care avea două tăieturi în frunte, și cu toate acestea era frumos, bărbat coala, cum numai dintre Români poate fi.

— Cine-a mai conduce lucrurile, și-a administra cetatea, — da da'or veni iar pizmașii, cine le-a ținea pept, că tu frumosul nost erou vrei să ne părăsești, — continuă bătrânul domn... căruia, de două ori i-au mântuit viața viteazul George Băstinașul din țara Ardealului.

— Așa e boerul Măria ta! — Dar acum e pace 'n țară. — și eu, dacă n'am cu cine mă lupta, nu mai rămân, mă duce că mă omoară un dor păgân, să-mi mai văd bastina, părinții și încă pe cineva, de n'au perit cu toții în învălmășala cea oumplită a bătăilor.

— Vezi, mi-se rupe inima nepoate, dar nu te pot reținea, — Dumnezeu și-a jute, și de-i vedea cele ce dorești, vină iar și-ți ocupă locul în palata mea, ca la tată-tău acasă! Una la mână, a doua mai am să-ți fac cunoscut, că pentru slujba ta adusă cetății și tuturor creștinilor, pentru faptele și știința, istețimea și vitejia ta, pe lângă cele două medălii, ce ți-le-a dat prințul de Savoya, — mai ai la mine 15 mii de taleri de aur! Față de acestea mai am eu trei sfaturi, — deci, iubite Băstinaș, până mâne dimineață-ți dau vreme a te gândi și resgândi, — ce vrei, aceea poți alege, — ori aurul, — ori sfaturile — din două una!

— Taci nene, de n'am s'o sfeclesc — să gândi Băstinașu nost' și toată noaptea nu putu așipi de gânduri ca alea! — Și ori cum să gândia i-se vîri o mânie în sân, — că adevă n'ar putea Măria sa, dacă-i așa bun precum se arată din gură, să-i deie și banii și sfaturile — dar la gându asta i-se sui păru oblu 'n virfu capului. Ce gândesc eu atât de nemernic... dar apoi totuși... ce s'aleg oare? să frământa cu mintea. — Nu-i cu putință ca bunul Boer să-mi voiască sărăcia și nevoia... Ionu-s ludaca numa tot la bani să-mi stea mintea....

— Dar totuși 15 mii în aur! — Măi, că-mi bizdărăsc mințile cu atâta gândire!...

— Ei bunul meu erou! — începu boerul în ziua următoare, când Băstinașu să prezentă gata de drum, — îmbrăcat și înarmat, ca și cum ar merge iar la arșag cu cei pizmași păgâni. — Fătul meu! te-ai hotărât dar ce ți-i alege?

— Să trăiești Măria ta la mulți ani, — eu mi-am ales pe cele trei sfaturi!

Bătrânul Bărbică abia ascuse lacrimile, cari i se îndemneau a isbucni. „Am știut eu“ zise el, — „că Românul va moșteni pământul“.

— Bine nepoate, dar acum să i-ai seamă, că scumpe sfaturi îți dau fătul meu, cari plătesc mai mult ca milioane de aur.

— Cu amândouă urechile ascult Măria ta.

— Sfatul întâiu e:

„Nu lăsa drumul vechiu bătut Pentru drumul nou și scurt“.

— Păi rogu-vă! atâta-i tot? începu Băstinașu, că doar sfatu ista și el îl știa, încă de când a fost prunc.

— Atâta fătul meu, mare și scump sfat, iar al doilea este: bine-ți înseamnă:

„Să nu te miri, mergând în cale De ori-ce minune mare“.

— „D'apoi mă rog Măria Ta, bine... da numai... și al treilea sfat? De-o fi și ăla pe calapodu ăstor două, apoi bine m'am înhulpat, — gândea Băstinașul, ștergându-și sudorile, ce-i curgeau de dragul miilor, pe cari le perduse.

— Al treilea este fătul meu, bine-l ascultă:

„Lasă mânia de seara Pe dimineața...“!

— Așa vezi! — și mulțumesc Măria ta! Dumnezeu să-ți dea zile bune și ferice! — E drept, că nu-s prea mulțumit — dar apoi așa mi-a fost seris.

— Ei, fătul meu tu și-ai ales — și foarte bună alegere ai făcut, n'are să-ți pară rău. — Fiind-că bani n'ai, decât prea scumpele sfaturi, iată am și poruncit lui Ilie, să prindă smei la căruța cea tare și te du liniștit, — ai tăi fie cu totul, drumul e greu și lung până în Ardeal spre nord, deci cale bună și noroc fiule — și cum am zis, la mine poți veni ziua noaptea!

— Mulțumesc de toate — zise Băstinașu, — și-și luă ziua bună dela mai marii cetății, apoi căruța poroi pe poarta cetății, și-o întoarse pe drumul ce coboară 'n jos pe piciorul de munte.

Când ajunse la poala muntelui în drumul țării, patru tunuri dela poarta cetății cutrierau munții cu bubuitul lor!

— Adio! rămas bun!

Inima 'ncepu a i-se neliniști, fi veni în minte sourta fericire ce-o avu cu minunata lui mireasă, Elena cea măiastră. Oare ținutu-și-a jnrământul dat la altar, — oare mai trăiește, — 18 ani... lungă vreme de pribegie, — zău omu poate și muri... li mai veni în minte locul nașterii, bătrânul său taică, și în fine maștera lui Simina-Liua. Iși mai reaminti cum pizmașii lui l-au dus în cătănie, pentru frumoasa Elenă, — și apoi cele 6 războaie, în care a luat parte, după aceea cum l'a mântuit pe boerul Bărbică ducându-l în brațe din mijlocul peirei — când cu steagu și cu pizmașii și cum ajunse el căpitanul minunatei cetăți și cum bătut pe cei ce voiau să ocupe... și-acu atâta zoală și vânzăoală, pentru trei sfaturi? Și toate trele le-a știut. Apoi adormi pe pernele căruței căptușită cu piele de urs. Caii sburau scăpărând scânteii, iar Ilie abia-i ținea, erau adevărați zmei.

— D-le! — zise după un timp oarecare Ilie — boeru a pus o pâne aci în lada căruței, — și-a zis că te roagă, o din aia să dai la tata d-tale, și să 'ncepi numai acasă, ca să vază d-lor, ce pâne ai mâncat d-ta în 15 ani! — Da mă rog, uite, aci la marginea codrului mai este un drum și îi scris pe tablă, că ăsta-i cu trei zile mai aproape până dincolo de munte, ca ăla de demult.

— Ce mă Ilie! ce?

— E drum nou, bătătură nouă, — cu trei zile ajungem mai curând. Ce zici?

Ține-te de drumul cel vechiu mă, că de nu ai s'o pățești! Ce crezi tu c'oi plăti eu 5 mii în aur, numai pentru voia ta? Ia seama!

— Mă rog de ertare, — păi io numa am întrebat..

— „Nu 'ntreba! dă pe drumu țării“, — zise Băstinașu mânios. Ilie bosumfiat pocni peste cai, iar caii și mai cătrâniți o luară în goană pe drumul de munte în sus.

După o cale grea de trei zile, ajunseră la poala muntelui din spre Ardeal, Băstinașu când puse piciorul iar pe pământu țării sale, îl inecă plânsu, îngenuchiă și sărută țărâna aceea, ce era frământată cu lacrimi și sânge dela moștrămoși — apoi trase la un popas, care era destul de bine aranjat a adăposti pe drumari.

Abia se așeză Băstinașu nostru în chilie și abia provăzū Ilie caii oboșiți cu cele de lipsă, ba tocmai făcea socoteala eroul nostru câte dealuri și văi și câte zile mai are de călătorit pân' acasă în satul lui natal — și la domeniul, bastina lui, la Măgură, când iată mure Ilie să năpăstuește-n casă, — dar mai altmintrea ca vremea grea, — era gata să cadă cu ușe cu tot în casă, părul i se sburlise, ochii i-au fost crescut de nu mai încăpeau la locul lor... și-avea bietul o înfățișare, de care să ferească Dumnezeu și pe inimic.

— Elei băiete! — Ce-i cu tine! ai dat în urmă rea, ori ai mâncat bureți nebuni, mă! — dă-ți din minți, ce te-a apucat!

— Stăpâne!... pa... truspră.. zece oameni... auzi...

— Mă, de nu vorbești omenește, îți dau patrusprezece în tâlpi, — mai auzit?

— Vale-o măiculică — începu ăsta dărdându-i dinți... patrusprezece oameni zac morți în gură, — spun oamenii că ei au venit pe drumu ăla, pe care gata era să viu și eu și spun că Haram-Păgănu cu 150 de tâlhari a făcut drumul, — și cari vin p'acolo oblu la el vin în brâncă. Le-au luat banii și i-au omorât, — iau încărcat pe car și i-au trimis aici! Stăpâne! când mi-adoo aminte că și noi era să fim acu morți, valeo măiculică.

— Vezi-ți de lucru, — și fi voios că am scăpat, — zise Băstinașu și merse și el să vadă ce-i adevărat din toate.

— După ce și el se convinse, — dădū mulțămintă lui Dumnezeu, — că i-a dat minte s'aleagă sfaturile!

— Dumnezeu te țină Măria Ta... își zise Băstinașu, — că acuma să fi avut tot aurul, nu m'ar fi scăpat de moarte, — dar iată scumpul tău sfat:

„Nu lăsa drumu vechiu bătut Pentru drumul nou și scurt“

mi-a scăpat viața! Har Domnului! Cel dintâi sfat s'a adevărit, — mult te vei mira de nu vor fi tot așa de mari și scumpe și celelalte...

— Poftim d-le la amiază! — zise birtașul arătând cu mâna spre chilia laterală unde era la o masă așternut pentru două persoane. Nu știa cine-i celălalt oaspe.

Deodată eată întră pe o ușe, ce era nevăzut așezată 'n părete, o făptură oumplită și înspăimântătoare, a cărei dinți erau lungi până la genunchi, și barba lungă stufoasă încălțată până la călcăie, genele-i cumplite și mustățile lui groase și lungi îi dau o înfățișare sălbatică, întreaga-i statură uriașă era 'mbrăcată într'o haină lungă, neagră, era încins la brău cu sabie, ce avea mănunchiu de aur, iar pe latu-i piept scilpeau medaliile împărătești. Era cu capul gol, pleșuv de tot, și mai scilpicioas ca luna nouă.

Băstinașu prinse vrând-nevrând cuțitul de pe masă, și-l strînse 'n mână de i se umflau vinele. Privi la acela până-și luă stând în picioare zupa, carnea, pânea, zosul, toate odată, clae peste grămadă le întăbulă în o gură năpraznică... și Băstinașul nostru începu cu drept a se mira de o vedenie ca asta cutremurătoare, — dar stai pe loc — își șopti el, păi 5 mii în aur m'au costat vorba ceea, ci-că:

„Să nu te miri mergând în cale De ori ce minune mare“.

— Domnule dragă! De nu v'a fost de ajuns poftiți și din al meu! — Veniți să gustăm împreună mâncările, începu a vorbi dulce și fără glumă cu Spaima-Spaimelor.

Cela însă se lungi odată cât o jirebdie, apoi rămase ca crescut din pământ, și se holbă la Băstinașu, ținând mâna pe mănunchiul sabiei...

De unde ești? Cum te cheamă domnule? Ești doar supărat? Nu-ți fie frică că te-a supăra cineva. Șezi la noi, vorbia Băstinașu. Cela neziicând o vorbă măcar, începu a plânge, și eși pe unde a venit.

— Ce oaspe pocit ai d-ta, — de mult umblă el la birt? întrebă Băstinașu pe birtaș când acesta veni înăuntru.

— Care, mă rog?!

— Acela, care a mâncat aci! — Pentru cine-ai așternut două porții!

— Dar d-ta nu ești cu soția?

— Vezi, că nu!

— Să-ți fie de bine d-le, ai bună poftă de mâncare, imi pare bine, că v'a plăcut astfel bucatele...

— Ce crezi none? Nu io am mâncat, ci Spaimă ăla, care a venit prin părete și s'a dus tot pe acolo!

— Se poate!, zise birtașul zâmbind și dând din cap.

Băstinașu pipăi și pe dinafară și pe dinăuntru păretele, dar nici pomană să afle vr'o urmă de ușe măcar.

— Să mai zică cineva că n'au fost povestite, eacă minune ca asta, — știu, am văzut, și tot nu știu — zise Băstinașul oboșit de atâta căutat fără succes, și merse de se culcă în odaia lui.

— Stăpâne! căruța te așteaptă, caii-s prinși, putem porni?, întrebă dimineața, Ilie. Bietul copil a fost îmbătrânit cu totul, în aceste două zile cât s'au odihnit la pasul Turnu-Roșu.

— Mergem băiete, mergem!, zise și se urcă în căruță. Ajunși la drumu țării Băstinașu băgă de seamă, că la picioarele lui în căruță este o lădiță de fer. Curios o ridică, apasă de meargea, și se deschide. Raze vii de lumină strălucitoare eșiră din ea. Erau diamante, aur și petrii scumpe, safir și smaragd, ticsită era lada cu ele!

Băstinașu își șterse fruntea de sudori.

— Mă Ilie!

— Poftim!

— Cine-a umblat la căruța noastră!

— Nime 'n lumea asta afară de mine, cu am locuit singur în ea ziua-noaptea stăpâne!

— N'ai băgat de seamă nimic?

— Ba mă rog am văzut azi noapte cum o mâncat vârcolacii luna!

— Intr'aceea Băstinașu află între petritele scumpe, și aurul pus clae pe grămadă și-o hârtie, — iute o desface: Era scrisoare frumoasă și el atâta putu descifra dintr'nsa, că era scrisă, după cum se observa, foarte cu grabă:

>Omule al lui Dumnezeu!

Blastămul ficiilor români din Ardeal căzuți în lupta cu Turcii m'a apăsă un timp de 10 ani, căci eu am comandat corpul în moarte, și ei murind au zis, că Dumnezeu să mă facă minune și mirarea lumei, și numai atunci să scap, dacă cineva nu s'ar mira de mine. M'ai văzut și nu te-ai mirat, ai mântuit oamenii și drumarii de groaza mea și pe mine de groaza lor, căci eu am fost Haram-Păgănu, care m'am sălbătăcit și pustiam lăguna dancapăt, că pentru-ce toți se mirau de mine. — Acuma sunt ear cum am fost, — acest dar ce ți dau, nu-i din jaf, ci e din averea mea, rămasă dela tatăl meu contele — eu merg liber la moșiile mele din Stiria, ear tu fi fericit și laudă pe marele Dumnezeu, a cărui lucruri în neajunse, și neînțelese de mintea omenească.

Oaspele dela T. R.

— Adică de mă miram și eu! — Sabia cea lungă m'ar fi străpuns. — >Trăească Măria sa Bărbică, esclamă Băstinașu închizând scumpelele.

— >Trăească, sbiera și Ilie — văzând voia bună a stăpănu-so! Hi! zmeilor, măn-cavar Lilieci, c'amar vați îmbllnzit, mai de-unăzile aș fi putut prinde epuri cu voi, acu abia vă tiriți — Hi.

Era zi cu soare frumoasă, drumul bun, și prin ținuturi locuite, — deci Băstinașu după lung timp acuma adormi liniștit, legănat de vijeitul isvoarălor și parfumat de zefirul florilor, cel adia lin, de ciripitul păsărilor, amestecat cu duosul

sunet al fluierului, în care și îngropa jalea micul cioban de pe Târnave.

* * *

Departa între hotare era un așezământ frumos, case frumoase încunjurate cu zid, grădina mare și de două părți păduri de stejari întinse. — Aceste așezăminte predominau valea la șesul, — iar drumarii noștri oboșiți de drum, în capul nopții și mai începând ai momi și ploaia, care cernea rouă mărunță, îi sili să ceară adăpost, mai rămânându-le încă două zile de drum, până la Măgură, — dacă smei s'or odihni.

— Nici avu lipsă să ceară, căci popasu era al drumarilor, — și cea mai frumoasă casă era aranjată pentru primirea călătorilor.

Ilie își văzu de zmeii lui, iar Băstinașu îndată fu condus în odaia de dormit, în a căreia ușe era un ochiu de fereastră, — tocmai 15 era numărul ușei — părea că odăița vrea cu ochiul ăla să vadă ce să petrece în sala cea mare și tăcută.

În sală iau servit cina. — Băstinașul nostru iar era gata să pice întrun năcaz, — sudorile iar îi curgeau, — și cina acolo rămase binișor unde i-o pusese. Oare ce s'a întâmplat?

Doamna casei i-a adus cina. O frumoșețe ne mai pomenită nici de poezi, nici de pictori numai de Băstinașu... era minunata lui Elenă.

Nu m'a cunoscut! Dar cum vine ea aici, să s'ă fi măritat a doua oară?! Ce popă ar fi cununat'o! Doamne fi cu mine, — că de nu am să-mi perd mințile, — își șopti în sine, închizând ușa odăiței, și răzimirându-se ca pierdut de masă.

— Cum mi-a jurat că până la moarte! cine știe?... haid să ne liniștim, de ce să credem ce-i mai rău!

Să desbracă să se îngroape în perne, și să doarmă. Deodată aude șoapte dulci și pași regulați preumblându-se prin sală, și înainte și napoi. — Iute merge la fereastră, și să uită. Acum nu mai asuda, ci înima lui așa se bătea în peptu-i, în cât gata era să spargă fereastra.

Minunata lui Elenă se preumbla c'un tînăr, c'un domnișor frumos voinic, și tot mereu îl săruta cu foc, și el iară o îmbrățișea și-o săruta, așa încât pe bietul Băstinaș vedea asta îl făcea să-și scape din minți și să între în amarul năcazului. Șoaptele lor cele dese și nfocate nu le putea auzi, căci urechile-i vijeiau ca iazu morii, iar capul începu a-i fi greu, și-o neînțeleasă întunecime dureroasă i se apăsa spre ochi, din care numai sărutările dulci, și ferbințele îmbrățișeri ale Elenei, cu cea, îi aduceau aminte, că el cine-i, altcum în momentu ăsta abia-și putea da samă de sine. Acum însă deodată îl cuprinse o mânia primejdioasă și cum se îmbrățișeau cea, iute luă pușca, — desfăcu poganul (cocoșul oțelilor), o puse la ochi, ochiul stâng îl închise, și țelul era pe ambii să-i puște...

Dar deodată își zise el tremurând,

„Lasă mânia de seara pe dimineață“.

Eată-mă Măria ta Bărbică, cu toate, că gata-s să sar pe păreți de mânia, tot și-ascult sfatul, zise el, așezând arma încet fără sgomot și căzând pe pat, ca mort...

— Dar nici eu să nu fiu om de omenie, dacă mâni dimineață n'o pedepsesc cu moarte pe zina cea afurisită... Of Ileană... Of femeilor, diavole, și vipere! și buimăci, adormi târziu după miezul nopții, somnul lui era conturbat de aiurări și vedenii cumplite.

Dimineața sculându-se, părea moșneag de zile, era mai liniștit, și când îi servi iar frumoasa Ileană dejunul el începu liniștit și cu duioșie:

— Stimabilă cucoană! așa avea o întrebare dacă ni-ai fi iertătoare?

— O! prea bucuros domnul meu, de-mi stă n'putință.

— Aseara m'văzut aci un tînăr, tare sămăna c'un cunoscut al meu, rogu-vă cum îl cheamă?

— O Domnul meu! E lungă povestea, și dacă-ș ști că v'interesează v'ăș spune-o,

răspunse Elena ștergându-și lacrimile, în care vreme se așeză pe scaun în fața lui...

— Era mândru și frumos, el, iar tatăl meu fiind om tare bogat și cu vază la curte, voia să mă deie după Lisandru boerului, care bietul s'o și pușcat, dar așa mi-a fost scris, peste voia tatălui meu m'am cununat cu George Băstinașul, și blăstămii părinților iute m'au ajuns, abia 3 săptămâni trăirăm la olaltă. Puține zile senine, în averea noastră la Măgură, și iacă domnule că n'tr'o dimineață vin pandurii și-l duc cătană pe sufletul meu Băstinașu... — aci Ileana nu mai putea spune de plâns întetit ce-i rupea băerile inimei — Blăstămatu-i-am pe pizmași... dar, de el nimica n'am mai auzit, ci am aflat numai că nu știu unde a fost prin Bănat bătaie mare cu Turcii, și-o picat poate și el sărmanul. Eu văzându-mă singură între pizmași, am dat în arândă averea, și c'un singur servitor și cu lonel în brațe am luat lumea n' cap. Vream să merg până unde-oiu afla ceva urmă de bărbatul meu, doi ani am alergat pe drumuri, până în urmă cumpăraui moșioara asta, ca de-oiu muri eu, să aibă măcar el ceva avere...

— Cine...? dacă bărbatul nu mai trăește?

— Ionelul meu D-le, el, copilul meu, și-al Băstinașului, el, care învață aci la Alba-Iulia, și n' toată seara vine cu căruța acasă, și dimineața merge iar, că doar el era asară pe care-l sărutam cu foc. Numai pentru el mai trăesc, și când mă uit lung la el văd pe tatăl său, și când vorbesc cu el, vorbesc cu tatăl său, cu acest suflet mare, bun și viteaz, care cine știe unde-a roșit țărina cu sângele lui. Și-acu iar urmă plânsul neînterupt, dar plângeau doi în cor... Nici eroul nostru nu mai putea reținea furtuna ce-i strângea inima și-i rănia sufletul.

Băstinașul o privi lung, și cu strigătul »Eleno!« iătă soțul tău e aici! o îmbrățișă cu atâta foc și iubire, — precum peană nu poate descrie. Multă vreme, nici pomană să mai poată unul grăi ceva, — dar cele două inimi ce s'au găsit vorbiau ele, și șopteau dulce, — o, cum și-au uitat ambii toate durerile, — ca și cum nici nu e' ar fi petrecut atâtea năcazuri, și-amaruri, că bine-o zis cine-o zis vorba ceea: »un picur de fericire, e n' stare a îndulci o mare de pelin«.

— Iute! trimete după sufletul meu! — de care nici în minte nu mi-a venit, — Ilie! Ilie! tu te dă — de câți ani e?

— Acuma intră n'al 16-lea an — răspunse Elena astupându-i gura cu-o sărutare, care-l buimăci, — și ambii să n'trebau unu pe altu, că oare nu visează! Of, bunule Doamne! fi binecuvântat esclamă Băstinașul.

— Amin! — răspunse un coconăș frumos intrând pe ușe, și care cu lacrimi în ochi să aruncă în brațele tată-său!

— Aici fiul meu! aici! — Toți trei erau îmbrățișați. Cine poate descrie serbarea acestor inimi curate, toți trei reprezentau geniul haștinei române!

— Rugați-vă și voi cu mine și zi-ceți ca Dumnezeu să țină încă mulți ani pe bunul bătrân boer Bărbică!

— El mi-a spus vorba »Lasă mânia de seara pe dimineață«, — și de nu-o țineam... Iute își aduse aminte, că era aci să devină ucigașul copilului său unic și al femeiei sale credincioase și sincere!

Noi le știm toate, — Băstinașul le povestește lor — și ei să minunează, — dar acum mergem cu ei până pe la Dobăca, la Măgură, să vedem de 17 ani ce mai face Tudor Băstinașu cu Simina-Lina. Zmeii odichniți sboară ducând cu ei în calească trei ființe din cele mai fericite sub soare, — Ilie încă era ca nebun de bucurie mare, — zmeii încă păreau a înțelege totul, — că jucau în raza soarelui, de oamenii văzându-i, — credeau că-i căruța lui Ilie proroc, cu cai sfinți înari-pați.

II. Revederea.

— Vale-o! Vale-o!... Mă moșnege! — of, of, potignească-te tullei, — mișcă-te cu zor că-i pace bună! vino mă... iute!

C'o vint biracle
să ne ia bucatele!

Pandurii, m-or țipa și din cociubă. Rușine și amar... Vai de noi oameni buni, nu ne lăsați — sbiera Simina-Lina din băerile plumănilor, c'un vers amețit și răgușit, în ce vreme Tudor-Băstinașu, abia venia șontorogind răzimat, cât el de bătă cât bătă de el, — c'abia mai biruia cele 80 de erni, ce i s'au ingrămădit pe umeri. Vă pot spune însă dragii mei, șoptind să n'audă nimeni, — că zău din averea cea mare, acu n'avea decât pe baba Simina-Lina — și-o cociubă răzimată cu proptele, s'a fost prea împrietinit cu jidanii. — El văzu în curte, domni frumoși și o doamnă tare mândră. — Păi doamnele nu-s »virehajtăi« doar...

— Tu ești Georgiu meu cel rupt din soare, începu bătrânul deodată desmetecit, — și lacrimi îi udau obrazii — și ăsta va fi nepotul — și asta? — dar asta Babo! Elei Babă, — iată Elena! — vale-o dragii mei, mă tem că-i plesni de bucurie — rogu-vă spăriați-mă iute cu ceva, — că de nu mor. — Simina-Lina-l speria, că-i trânti în brațe pânea cea țapănă, apoi rugându-se lui Dumnezeu toți săltau de bucurie pe lângă masa întinsă de Elena.

— Gata era să uit Ghiță pânea ta, — zise Elena, și luând pânea dela boerul Bărbică, o dete s'o înceapă, dar usecată era, — cât să rupse cuțitul în ea, — iar când totuși o începură... Elei!... păi mă rog în pâne erau așezați în stălpurele oable 15 mii în aur!

Ioan Rodina.

O amintire de Paști.

Eram în vârstă de 20 ani și ca profesor la un penzionat din provincie. O duceam când bine, când rău, numai ca să-mi pot câștiga existența. Mulți dintre noi au trecut prin acest purgatoriu al penzionatelor, până când am putut să ajungem ceva.

Cu toate aceste eram fericit și știți pentru ce? Să v'o spun.

Intr'o dimineață, stând la fereastra penzionului, zării la un geam de vis-a-vis un chip drăgălaș de fată, care-și pieptăna părul blond auriu.

Era într'o Joi, îmi aduc aminte cum așteptam să sune clopotul de intrare în clase. Eram scufundat în contemplarea acelei ființe încântătoare, când de-odată tresării. Clopotul suna ora 8.

La sgomotul acesta vecina mea își ridică capul și mă văzu. Eu mă roșii, de oarece privirea ei era la început supărată, apoi din ce în ce se făcea mai blândă.

În timpul prelegerii mă gândeam numai la frumoasa mea necunoscută. La amiază știam deja cine este. Era Mărioara, nepoata cofetarului, unde elevii noștri erau buni mușterii.

În aceeași zi plecai la preumblare cu elevii din clasa mea și trecurăm prin fața cofetăriei, în ușa căreia sta unchiul adorabilei mele. Il salutai, el mă resalută cam surprins.

Seara cumpărai de acolo bomboane, pe care mi le împachetă Mărioara, cu care făcusem cunoștință.

De atunci în toate zilele, timp de o lună mergeam la cofetărie și-mi îndopam gura cu bomboane. Eram atât de sficios, încât, evitam privirile directorului și ale celorlalți din colegi, un francez și un neamț.

În starea asta mă găseam în ziua întâia de Paști. Aveam vacanță. Des de dimineață deschisei fereastra.

Ah, cât de frumos este să trăiești! Pasările ciripeau, iar din toate părțile răsună glasul sărbătorec al clopotelor, preamărind sf. Inviere.

Fui deșteptat din aceste contemplațiuni de vocea poștașului, care-mi dete un pachet zicând:

— Pentru d-ta, d-le Corneliu! Uimit și tremurând de emoțiune desfăcui pachetul legat cu o panglică roșie, în care aflai un ou înfășurat în vată. Era un ou de Paști, făcut din zăhar, pe care aflai scrise cuvintele »Speranță«.

— Ah, e dela Mărioara! Mi-a ghicit taina inimei! Ca un nebun începui să aco-per cu sărutări oul, care răspândia un parfum de viorele. Fantasia mea lucra cu o așa activitate, încât după o oră mă îmbrăcai ca de Paști: Redingotă nouă, pălărie de asemenea și parfumat ca o calfă de friser eșii în stradă, bine înțeles cu oul de zăhar în buzunarul redingotei. Eram în culmea fericirii. Când trecui pe lângă cofetărie, stăpânul îmi strigă tare »Christos a înviat!« cu un zîmbet ironic.

— Adevărat ca înviat! răspunsei intrând în cofetărie. Ne cinstirăm ca de Paști. Ochiul meu însă căutau pe Mărioara, în care vreme tușam perplex.

— N'ai mai scăpat de guturai? mă întrebă el iarși cu un zîmbet ironic.

— Nu, și pentru aceea am venit ca să iau niște bomboane de tuse.

— Apropos, mă întrebă cofetarul. A reușit gluma?

Il privii uimit.

— Ah, poate nu ești tovarăș. Colegii d-tale mi-au spus eri, că au cumpărat un ou de Paști și l'au trimis unui amic al lor pe care să-l facă a crede, că i l'au trimis o frumoasă necunoscută, după care suspină de două luni.

Pământul părea că se învârtește în jurul meu.

— Ei cerură un ou cu un moto potrivit. Mărioara mea a și găsit unul. Îți va spune ea mai bine ca mine, cât de mult au ris, când oul a fost împachetat și legat cu o panglică roșie. Apropos! Am uitat să-ți spun o noutate. Scuză-mă că am fost atât de nepolitic față de un vechi mușteriu ca d-ta. Nepoata mea nu te va mai servi cu bomboane. Deseară se va logodi cu d-l Păunescu de la banca »Salvarea«.

Asta era prea mult pentru mine. Căzui zdrobit pe un scaun în vreme ce cofetarul striga:

— Nae, încă două pelinașuri!

Auzii o trosnitură sub mine, oul se sdrobise, mă așezasem pe el. Din fericire intră un mușteriu și eu avui timpul să mă strecur neobservat. Voiam să fiu acasă — singur în durerea mea.

Ajungând la poartă, trecui repede pe lângă colegii mei. Ajungând în camera mea, mă aruncau pe pat. Aruncându-mi din întâmplare ochii pe calendarul de părete, înțelegi că Paștile au căzut în 1 Aprilie. Cazul acesta mă vindecă cu totul de acea boală amoroasă.

Corneliu.

O scrisoare.

În anul 1894 amare dureri a cauzat numeroaselor rudeni moartea timpurie a fostului profesor la liceul Sf. Sava din București Nicolae Barbu.

Nicolae Barbu s'a născut în anul 1856 în Brașov (suburbul Schei). Tatăl său Nicola Barbu, a fost olșier al bisericii Sf. Nicolae. Tânărul Nicolae a studiat gimnaziului și a luat bacalaureatul în anul 1875 la școlile noastre centrale. După absolvirea școlilor de aici a trecut în România, unde a fost ajutat la continuarea studiilor sale filosofice (între care și 4 ani la filosofie în Berlin) de boerul Radulescu. După ce a primit diploma, a fost angajat ca profesor la liceul »Sf. Sava« în București.

În vara anului 1888 vrând tânărul profesor, să cerceteze bătrâna și romantica țară Italia, plecă deja pe la finea lui Iuliu din Constanța peste Bosfor. Din accidentul din Bosfor s'a ales cu o boală de nervi și bătaia de inimă, iar nemiloasa moarte în anul 1895 a pus capăt vieții tânărului și talentatului profesor. A murit în etate de 38 ani.

Sunt numai câte-va zile, de când neputincioasa mamă a profesorului Barbu în etate de 81 ani, după grele suferințe de aproape 7 ani de zile muri. Dela dânsa au rămas mai multe scrieri și cărți păstrate dela fiul ei Nicolae. Găsit-am între acestea un studiu »Poesia D'amoru la Elini« de N. Barbu, publicată în atențiunea noastră la anul 1881, în tipografia »este« il mai cescu și această scurtă scriere sunt toate zamează.

Au

Scufundarea vaporului „Mars“ în mare la intrarea în Bosfor.

Constantinopol, 1 August n. 1888.

După multă cumpănire și bătaie de cap mă decisei în fine a întreprinde o călătorie pe tărnișii de mează-zi ai Europei cu scop de-a vizita ruinele arhitectonice ale vechilor țări clasice, purcând în sens invers de acelaș drum, pe care-l făcuse Ovidiu la mergerea sa în Exiliu.

Mă urcai deci alaltăieri dimineața din portul Constanței în vaporul austro-ungar „Mars“, care venind dela Galați, pleca spre Constantinopol, și de aici spre Alexandria Egiptului. Acest vapor, unul dintre cele mai mari ale mărilor sudice și ostice europene de o lungime cam de vr'o 80 m. mi-se părea destul de greu și destul de puternic pentru a înfrunta cele mai agitate valuri ale furtunilor. Răzând așadar și nepăsător arătăm cu degetul de pe bastiment unui amic (care venise să mă însoțească până în port) una din micile bărci suspendate prin scripete de marginea vaporului, și-i strigam în glumă aceste cuvinte fatale: »Asta va fi ultima noastră speranță«. — »Slabă speranță«, fu răspunsul amicului, căruia i dau astăzi cea mai formală desmărire, căci fără acea barcă arătată în glumă ca salvatoare, mîntea mea nu-și putea da samă ce s'ar fi întâmplat.

Ziua de 30 Iuliu era o zi splendidă: nu se vedea pe cer decât soarele lucind după niște nouri transparenti și alburii, vântul sufla lin și favorabil navigațiunii noastre și marea era liniștită. Mulțumirea și veselia se zăria pe fețele tuturor pasagerilor navigațiunii și fără nici o grijă de pericol radeau pe punte și-și aruncară unul altuia cuvinte glumete și nimerite. Timpul se strecura astfel repede și pe nesimțite, până când între cer și mare întunerecul nopții se lăți și ne alunga de pe punte în cabinele noastre.

Eră mă sculai de dimineață spre a privi spectacolul încântător al răsăririi soarelui, ale cărui raze aruncate pe Bosfor sunt, precum se știe, magice și fermecătoare. Admiram din depărtare malurile verzi, parte sorite, parte umbrite, dealurile aproape conice presărate de vechi ruine, — când de-odată un șuierat răgușit, viguros și prelungit ne deștepta din contemplațiunea noastră. Era un imens vapor rus »Castromax«, ce se întorcea din China la Odesa, încărcat de ceai, având pe catargele sale arborat stindardul galben al boalelor contagioase. Bastimentul nostru îi răspunse printr'un alt șuerat lung și lugubru, cel din urmă al său șuerat. El ținea la dreapta, eară vaporul rus la stînga și amîndouă se apropiau cu mare iuțală, ea doi monștrii, unul asupra altuia. Ciocnirea era inevitabilă, și într'un moment o tăcere mormăntală se întinse pe toată puntea bastimentului nostru, când deodată auzirăm pe căpitanul strigînd cu o voce timbrată de disperare: »nelle barche, nelle barche« și o sguduitură puternică băgă un noian de fiori reci în inimile noastre. »Castromax« spărsese coastele lui „Mars“ tocmai aproape de mașină și pătrunsese cu prora până în mijlocul lui. — Atunci urmă un moment teribil! — Ah! Să fi văzut pe mamele strîngându-și copilașii în brate cu mâinile înleștate de disperare, să fi văzut femeile îmbrățișându-și bărbații lor tipând, să fi văzut figurile lor palide de teroare, buzele lor tremurînde, mișcărilor convulsive ale mânilor, ochii lor scânteițori, în care spaima urcase lacrimile, și s'ar fi sfîșiat inima de durere și induioșare. Și nu era nicăiri nimeni, care să ne îmbărbăteze inimile, care să potolească confusiunea, care să ne întindă o mîna de ajutor, căci căpitanul și oficerii săi au fost cei dintâi, cari au părăsit vaporul pe o barcă, lăsându-ne pe noi singuri să ne scăpăm, cum ne va conduce priceperea sau ursita. Nici bărcile rămase nu se puteau folosi în această confusiune înfloritoare, căci pentru a fi aparate contra ploii și uscăciunii, ele erau acoperite de pânze groase, legate de margini cu funii, pe care în turburarea și rătăcirea minții nimenea nu le putea deslega. Din fericire văd lângă mine, suspendată încă pe scripete, o barcă neacoperită, în care niște marinari voiau a-și căta scăparea. Intr'un moment mă aruncai și eu într'ansa, deși pozițiunea ei era foarte înclinată, căci pe când partea din apoi atinsese apa, la cioc să încurcaseră frînghiile pe scripete și dacă această pozițiune mai continua un moment, ne prăvăliam în mare. Dar marinarii tăiară iute frînghiile și acuma barca plutia pe apă. Când începurăm a ne depărta de vapor, îmi aruncai ochii pe punte și văzui cu prezetărită de durere copilași și femei înarmat, ca fumului, întinzându-și spre noi cu cei pizmași și rugătoare și conjunctivă și ne depărtăm fără dănsii. hotărît dar ce să lupta pentru existență a

omului nu este mai cumplită și mai sălbatică, decât în fața morții apropiate. Barca ocoli repede vaporul, care începea a se scufunda, și se îndreptă spre bastimentul rus, care la ciocnire nu primise altă stricăciune, decât o spărtură largă cam de un metru în partea anterioară, de-asupra nivelului mării. Ajunși la coastele „Castromei“ ne urcarăm în grabă împingându-ne unul pe altul pe o scară lungă de vre-o 3 stînjini și lasată de marinarii ruși până în barca noastră.

Scăpat pe *Castromax* numai în hainele de pe mine, fui întâmpinat de bunăvoința extremă a căpitanului rus, care aflînd numele și naționalitatea mea, mă conduse îndată la un compatriot al meu d-l doctor colonel Demostene, salvat ca și mine de pe vaporul *Mars* împreună cu soția sa, din pericolul comun. Dînsul trecuse de pe punte pe paserelă(?) printr'o negură de fum, ce eșia din mașina vaporului spart și reușise a apuca o scară de frînghiă, ce s'aruncase de marinarii *Castromei* naufragiaților lui *Mars*. Iși poate ori-cine închipui, câtă ușurare am simțit aflînd pe cineva, căruia să-i comunic impresiunile acestei înspăimîntătoare catastrofe. Bravul comandant al *Castromei* Vladislav Ardalionovici împreună cu ajutorii săi Petre Consmanminovici și S. Popoff căutară cu o amabilitate, care nu se va șterge din memoria noastră, a ne liniști și a ne face să uităm nefericitul accident. Ei ne conduseră în sala de mîncare, un salon foarte luxos, unde într'un colț ardea o candelă înaintea icoanei lui Crist și în mod automatic mîinile noastre se ridicară spre a face semnul crucii. Comandantul rus ne declară apoi, că suntem oaspeți bineveniți ai *Castromei*, că se va întoarce cu noi la Constantinopol și ne invită a lua parte cu el și cu oficerii săi la un dejun, care mi s'a părut princiar. După-ce ajunserăm aproape de portul *Stambulului* și făcurăm dispozițiunea noastră relativă la catastrofa înaintea consulului rus subsemnându-o, puturăm debarca într'o luntră, care ne conduse în fine la tîrm. Astfel scăparăm din gura celei mai cumplite morți, păstrînd fiecare din noi în sufletul său o întipărire neștearsă a teroarei acestei zile.

Spicuri din proverbele lui

Anton Pann.

a) Despre leneși:

Nevoiașul la toate,
Zice că nu poate!

Lenea e cocoană mare,
Care n'are de mîncare!

Toți pretutindenea sapă,
El duce căniile la apă!

Par'eă pentr'o vorbă vie,
Gura îi cere chirie!

De lene și de urît,
Toemai sub pat s'a vîrît!

Mamă! zi să vie nenea,
Ca să-mi mai scuture lenea!

De vrei s'at la vre-o treabă,
Mergi, pe leneșul întrebă!

Ăst' lucru l'aș face 'ndată,
Dar n'am cine să mă bată!

Lenea, când este mai mică,
Tot știe și ea de frică!

A visat, că s'a 'nghimpat,
Și umblă la picior legat!

Șchiopătează, mititica,
Că a călcat'o pisica!

Und'ești mamă, să mă vezi,
Că și eu am ochii verzi?

Trimite pe nevoiaș,
Să-ți slujască la cevaș!

Șade și el între noi,
Ca măgarul între oi!

Ține-mă Doamne încai,
Dacă vrei să mă mai ai!

Fă om dintr'un lemn de tei
Și mi-l botează „Măftei!“

*) Din broșura „Mănușchiu de flori“ de Nicolae Onicea sen. inv. pens. în Brașov.

b) Despre bețivi:

Picioarele nu'l mai țin,
Și tot strigă: adu vin!

Bețivul, când este beat,
Îi pare, că-i împărat!

Cu vinul și cu somnul,
Uită grijile omul!

Vinul e pentru noi,
Dar nu e pentru boi!

Vinul e toiagul bătrînețelor
Și nebunia tineretelor!

Vinul bun și nevasta frumoasă
Sunt două rele la casă!

Cine bea pîn' la 'mbătare,
Nume bun în lume n'are!

Și decât să-ți iasă nume rău,
Mai bine ochii diu cap!

Căci: Cine te vede intrînd în
[crăsmă,
Nu zice, c'ai intrat, ca să te
[nchini!

Dar: vinul e dat ca să-l bea
[voinicii,
Nu toți nevoiașii!

Bețivul, când trece pe punte,
Închide ochii, ca să nu vadă apa!

c) Diverse.

Un năcaz abia îți trece
Și vin în locul lui zece!

Luminarea se aprinde pentru cei
[ce vad,
Nu pentru cei orbi!

Munca e blagoslovită,
Când te ții de ea, ai pită!

Dacă des sărbători faci,
Nu ai cu ce să te 'mbraci!

Furnica își strînge hrană
De cu vară pentru earnă!

De ce cade sărbătoarea sf. Paștilor la noi așa de tîrziu? Cauza că Paștile noastre se serbează în anul acesta cu 5 săptămîni mai tîrziu decât au serbat occidentalii Paștile lor, nu este a se căuta — serie »Revista teologică«, numai în deosebirea dintre cîlindarul gregorian și cel iulian, căci atunci ar trebui să avem o diferență numai de 13 zile, iar nu de 5 săptămîni. Cauza principală zace în fazele lunii. Știm, că Sinodul prim ecumenic dela Nicea (325), pentru a stabili o uniformitate în sărbarea Paștilor pentru toate bisericile creștine a luat hotărîrea, ca Paștile să se serbeze totdeauna și pretutindenea în *Duminea primă după luna plină, care urmează ecvinocțiului de primăvară*. Acest termen a fost fixat astfel și din acel motiv, pentru-ca sărbătoarea Paștilor creștine să nu coincidă cu Pascha iudaică, care se sărbă la 14 Nisan, termen care corespunde la 16 Martie v.; iar ecvinocțiul de primăvară e în 21 Martie, atât st. n. cât și st. v. Cîlindarul gregorian premerge celui iulian cu 13 zile, drept aceea ziua ecvinocțiului după cîlindarul gregorian (21 Martie n.) corespunde zilei de 8 Martie st. v. Se poate întîmpla însă, ca luna plină să cadă după acest dat (8 Martie v.) și înainte de 21 Martie v., atunci occidentalii țîn sărbătoarea Paștilor înainte de ziua ecvinocțiului nostru (21 Martie v.) așa cum de fapt s'a întîmplat anul acesta, sărbînd Paștile în 18 Martie v. În cazul acela, când la 21 Martie v. e lună plină și dacă 21 Martie v. cade Sămbăta, atunci Duminea următoare cad Paștile atât la occidentali, cât și la orientali. Dacă 21 Martie v. și luna plină se întîmplă Duminea, atunci în acea Duminea au occidentalii Paștile, iar orientalii în Duminea viitoare. În anul acesta lună plină avem după ecvinocțiu (după 21 Martie v.) abia numai în 15 Aprilie v. la orele 8 și 15 minute dimineața. Dacă 15 Aprilie v. ar fi căzut Sămbăta, s'ar fi putut sărbă Paștile în Duminea imediat următoare; dar deoarece 15 Aprilie v. cade Duminea, trebuie amînată sărbătoarea cu o săptămîna, fiindcă luna plină cade Duminea la orele 8 și 15 minute dimineața, iar după tipicul bisericesc învierea se face după 12 ore noaptea, ceea-ce ar fi înainte de ivirea unei pline și în cazul acesta nu ar corespunde hotărîrii sinodului ecumenic. Astfel sărbătoarea Paștilor amînată pe Duminea următoare, corespunde datului de 22 Aprilie v.

La tipografia și libtaria A. Mureșianu

se află de vîndare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva“, București.

N. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istoriograf pentru tinerime, localizată după nemțesce. 193 pag. . Prețul cor. 1.50
Vasile Pop, „Domnița Viorica“ roman. Prețul 2 cor. (plus porto banî 20)
M. Salodeanu. „Floarea Oflită“, roman. Prețul 2 cor. (plus porto banî 20)
Ștefan Iosif, „Credințe.“ Poesii a cor. 1.50
Em. Gârleanu-Emilgar, „Bătrâni“, schițe din viața boerilor moldoveni 1.50
Eugeniu Bouraeanu. „Povestiri din copilărie“. Prețul a . . . cor. 1.50
M. Eminescu, Poesii postume“, ediție nouă, 263 pag. cu note. Prețul c. 1.50
N. N. Beldiceanu. „Chipuri dela Mahala“ Conține 305 pag. Prețul cor., 1.50
Ion Manolache-Holda. Fețe, portrele schițe și nuvele, ediție I. 316 pag. Prețul Lei 1.50

Il. Chendi. „Fragmente“. Un șir de interesante articole (informațiuni literare), și sunt o continuare a volumelor „Preludii“ și „Foiletoane“ scriese. 246 pag. Prețul . . . Lei 2.50

Al. I. Odobescu opere complete.
Vol. I. Pagini 360. Prețul Lei 1.50.

M. Sadoveanu. Amintirile căpraru-lui Gheorghită. Pagini 280. Prețul Lei 2.

Din operele complete a lui **Ioan Creangă** a apărut ediția a doua. Prețul 1 cor. 50 fil plus 20 b. porto.

„Călăuza stațiunilor balneare“ de **Aurel Scurtu**. Prețul 1 cor. 50 fil. plus 20 banî porto.

„In institutul grafic *Minerva*“ București a apărut „Opere complete“ de **N. Nicolescu, C. Stamati și V. Cârlova** la cîlătă într'o singură Broșură. Prețul 1 cor. 50 plus porto 10 banî se pôte procura prin Librăria A. Mureșianu Brașov.

In institutul grafic „*Minerva*“ a apărut „**Popasuri vîntorești**“ de **Ion Bărbănteanu** pe 205 pagini formatul octav mare prețul cor. 1.50 banî plus 20 banî porto. Se poate procura prin librăria A. Mureșianu Brașov.

Diverse.

„**Novela**“ de **Vasile Banta Buticescu**. Broșura are 286 pagini și conține istoriografie frumoasă scrisă într'un limbaj plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 banî plus 20 banî porto.

Poesii de **Vasile Banta Buticescu**. Edițiunea „*Amicului Familiei*“. Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Versuri de dor, adunate din poezii române de **A. Prețul 50 banî (+ 5 b. porto.)**

Cartea ilustrată pentru copii și copile de **George Simu**. Această broșură conține poezii istorice și morale spre escitarea gustului de ceșit la copii. Prețul 50 banî + 56 b. porto.)

Dinu Miliac roman. Nenuica sfînt, de **Const. Mille**. Prețul 2 cor. plus 10 banî porto.

Feciorul Popoi. Facerea Joiței. O dragoste a veacului. **Rochia Catitei**. **Amedeo Madini**. Din viața tristă. După natură. **Bacalaureatul**, de **Const. Mille**. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

A apărut „**Dac'ășii și e păsărică**“ romanță frumoasă pentru voce și piano, cîntecule de **I. Ioanovits**, compusă de **d-l Ștefan C. Voicu**. op. 1. prețul 80 banî plus 5 banî porto și se pôte procura prin Librăria A. Mureșianu Brașov.

„Romana“

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„**Romana**“ dans de colônă în 5 figuri. **Descrișă și explicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală**. Cu-o întroducere („în loc de prefață“) de **Tunaru din Dumbrău, Popa**. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

Broșura este în enart mare, hîrtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (musica „**Romanei**“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 banî (plus 5 banî porto-postal) pentru România 3 lei.

„**Romana**“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.